

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 303 (3435) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Salazar szerint erre az évszázadra Anglia kezéből az Egyesült Államok kezébe kerül a hatalmi túlsúly

Hatalmas csapást mértek a japánok a csungkingi hadseregre. Amerikában biztosra veszik a német megtorló támadásokat Anglia ellen

Mit tartalmaz az orosz-csehszlovák egyezmény?

Lisszabonból jelentik: (MTI) Salazar portugál miniszterelnök a newyorki World Telegram lisszaboni tudósítója előtt kijelentette, hogy véleménye szerint erre az évszázadra Anglia kezéből az Egyesült Államok kezébe kerül a hatalmi túlsúly. Salazar kijelentette továbbá, hogy szerinte a háború még legalább egy évig eltart.

Mit tartalmaz az aláírás előtt álló orosz-csehszlovák szerződés?

Londonból jelentik: (B. T.) A csehszlovák külügyminisztérium hivatalosan közli, hogy a legközelebbi napokban aláírásra kerülő orosz-csehszlovák szerződés fő pontjai a következők:

1. Mindkét hatalom kötelezi magát, a Németország elleni háborút egymás oldalán, Németország megadásáig folytatni.
  2. Együttes cselekvésre és kölcsönös segítségnyújtásra kötelezik magukat akkor, ha Németország a jövőben visszatérne a keleti terjeszkedés folytatására.
  3. A most folyó ellenségeskedések után mindkét hatalom haladéktalanul szoros gazdasági kapcsolatot létesít.
  4. Kötelezi magát, hogy nem gyakorol semmiféle befolyást a mások szerződés fel belpolitikájának fejlődésére.
  5. A Szovjet és Csehszlovákia minden európai szomszédja is, amely a jelenlegi háborúban nincs hadban Németországgal, csatlakozhat a szerződéshez.
- Benes még november végén elutazott Londonból. A szövetségi szerződést Moszkvában Tirlinger csehszlovák követ és Molotov külügyi népbiztos írja alá ünnepélyesen Benes jelenlétében. Moszkvai látogatása után Benes meg fogja szemlélni a szovjet harctéren küzdő csehszlovák csapatokat, amelyek között ki-tüntetéseket osztogat.

Francia vélemény Smuts tábornok beszédéről

Lisszabonból jelentik: (MTI) A francia szakadárkövet szövegét a következőket állapítja meg Smuts tábornoknak legutóbbi beszédében elhangzott Franciaországgal kapcsolatos kijelentéséről. Bár nem látjuk semmi előnyét a Smuts tábornokkal való vitatkozásnak, a francia vezetők a leghévesebben ellenzik azt az állítást, hogy Franciaország letűnt. Franciaország saját tetteivel bizonyítja be hogy még mindig nagyhatalom. Smutsnak az a megállapítása, hogy beszédével nem lehet segíteni Franciaországon, általános helyeslésre talált. A franciák azonban úgy érzik, hogy felületesen ítéli meg Franciaország helyzetét. A negyedik köztársaság, amely most Algírban születőben van, magára akarja vállalni Franciaország hagyományos szerepét.

Budapestről jelentik: A Pest stock-

holmi tudósítója szerint a Stockholms Tidningen jelenti, hogy a svéd Vöröskeresztet készenlébe helyezték, hogy a háború befejeztében elvégezhesse a reá váró feladatokat.

A Pest stockholmi tudósítója jelenti, hogy az egyik svájci rádió közlése nyomán nemrég az a hír járta be a világot, hogy Roosevelt pilóta fia gépének lelövése után német fogságba

esett. A Stockholms Tidningen most azt jelenti, hogy Roosevelt fiát valószínűleg feleselérték Willant, az USA londoni nagykövete fiaival, aki ugyancsak repülőszolgálatot teljesít és erősen hasonlít Roosevelt fiához.

Hatalmas csapást mértek a japánok a csungkingi hadseregre

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A japán főhadiszállás jelenti: A japán haderőnek azok az egységei, amelyek november 2-á óta a 8-ik hadizónában támadó hadműveleteket folytatnak, a csungkingi hadseregre hatalmas csapást mértek. December 3-án 11 órakor teljesen elfoglalták Csangte városát. A támadás megkezdése után december 4-éig a következő fontos eredményeket

érték el, nem számítva a Csangte elfoglalására irányuló hadműveletek eredményét: Az ellenség a csatatéren 18.497 halottat hagyott, 3369 foglyot veszített, 14 repülőgépet lőttünk le. Zsákmányoltunk 74 ágyút, 3275 géppuskát, a mi veszteségünk 556 halott.

Biztosra veszi a német megtorló támadásokat a Newyork Times

A Pest írja: Londoni hír szerint a Newyork Times katonai szakértője kijelentette, hogy a németek meg fogják valósítani az Anglia elleni megtorló támadásokat. A német nemzet katonailag még mindig erős, műszakilag pedig magas színvonalon áll. Lisszabonból jelentik: (MTI) A brit hadszolgálat jelentése szerint Levelyn ezredes, az újonnan kinevezett új közellátási miniszter, Londonból való elutazása előtt sajtóértekezleten kijelentette, hogy a brit népek eltökélt szándéka, hogy képességei legteljesebb mértékével tovább folytassa a háborút Japán ellen az európai háború befejezése után. Ez az elhatározás nyilvánvalóvá teszi, hogy az eddigi szigorú brit korlátozási rendszer továbbra is érvényben marad.

Ma Kállay Miklós miniszterelnök beszélt a Házban

A romániai ünnepségeket tette szóvá Incze Antal képviselő

Budapestről jelenti a MTI: A szombati ülésen folytatta a képviselőház az 1944. évi költségvetésről szóló törvényjavaslat vitáját. Az ülést 10 óra után 5 perccel Krudy Ferenc nyitotta meg, majd Füßy Kálmán betervezte a zárszámadást vizsgáló bizottság jelentését.

A szombati vita első szónoka Simon Ferenc MEP volt, aki beszédében kizárólag a parasztszövetség működésével és célkitűzéssel foglalkozott.

Incze Antal, a Magyar Megújulás Párt szónoka első szavával a harcoló honvédek felé fordult. *A magyar honvédek bátor harcának köszönhető, hogy az ország dolgait Budapesten békésen lehet intézni. Követeli, hogy minél jobb fegyvert és felszerelést adjunk a honvédek kezébe.* Második gondolata a magyar dolgozó milliók felé száll. Ha a honvéd az első az ország szempontjából, úgy a névtelen munkás a második. A magyar munkásság az arcvonal mögött a munkarövidítésen ép olyan fontos szolgálatot teljesít, mint a kint küzdő. A legélesebb támadást intézte a továbbjában a Szociáldemokrata Párt és a Független Kisgazdapárt ellen. Hosszasan foglalkozott a Független Kisgazdapárt memorandumával, amelyet a legélesebben elítelt.

Külpolitikai kérdésekről szólván szólott a napokkal ezelőtt lezajlott román győzelmi ünnepéről. Nem érti az ünneplést. Reméli, hogy a románság is megtanulta az új idők új parancsait, amelyeknek legfőbb tétele: Megszűnt a látszatigazságok törvénye és ezután csak valóságok uralkodnak. Minthogy bizalmatlan a kormány iránt, a felhatalmazást nem adja meg.

A vita következő szónoka Ortutay Jenő MEP volt. A költségvetést megszavazza. Kifelé az adott szó nemcsak hűséget jelent a vállalt kötelezettségek iránt, hanem kötelezettséget jelent egész Európa iránt. A megoldás nem annyira a jogok közé szorított életben és a nemzetiségeknek az anyaországhoz való viszonyában, hanem az állam és a társadalom közös érdekében áll. Illetékes kormányfőriak ajkáról számtalan nyilatkozat hangzott el, amelyet az őszinteség jellemzett, pl. nemzetiségi képviselők részéről is hallatszottak hűségi nyilatkozatok. Ezek után meg van az alapja annak, hogy a legharmonikusabb együttműködést biztosítsuk. — Kérte, hogy a nemzetiségi vidékekre kiküldendő tisztviselőket két-három hónapi turnuson tegyék képessé az ügyek intézésére. A tisztviselők ismerjék meg ez idő alatt a nemzetiség történetét, vallását, életét, kultúráját és szokását. A költségvetésben minden lehetőségét meg látja annak, hogy az összhangot a nem-

zetiségeket az elkövetkezendő időkre biztosítsuk.

Ekkor emelkedett szóásra Kállay Miklós miniszterelnök. Déli 12 óra tájban a képviselőház padsorai minden oldalról megteltek. A miniszterek családtagjai is végighallgatták a miniszterelnök beszédét. A főispáni és a miniszterális tisztviselők páholyában ugyancsak nagy érdeklődés nyilvánult meg.

A Kormányzó ünneplése a MEP városi szervezetében

Nagyvárad. (Saját tud.) A Magyar Élet Pártjának Nagyvárad városi szervezete a Kormányzó Ur Öfömlésége névnapja alkalmából folyó hó 6-án, hétfőn este 7 óra kezdettel a párt Kazinczy utca 6. szám alatti helyiségében Hlatky Endre dr. főispán elnöke alatt ünnepi összejövetelt tart.

Az összejövetelen az ünnepi megemlékezést Olasz Vilmos dr., a nagyvárad kerületi és Iparkamari főtitkára, a párt alelnöke mondja.

A párt vezetősége kéri a tagokat, hogy az összejövetelen pontosan és minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Délkelet európa-hoz való tartozásunk felelősséget és feladatokat jelent

Vita Sándor felszólalása a felhatalmazási vita során

Budapest. (MTI.): A képviselőház pénteken folytatta a felhatalmazási javaslat vitáját. Haala Róbert (nyílt) belpolitikai kérdésekkel foglalkozott, kikelt a szociáldemokrata párt agitációs működése ellen, bírálta az OTI működését, magasabb munkabérek követelt a bányászok számára. Sürgette a birtokpolitikai kérdések megoldását. A költségvetést nem fogadta el. — Molnár Lajos szociálpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Helyesli a kormány családvédelmi intézkedéseit, elismeréssel van az ONCSA működése iránt. A javaslatot elfogadja. — Ifj. Eitner Akos beszédében kikelt a feketepiac hiénái ellen. A javaslatot nem fogadta el.

Vita Sándor (erdélyi) hangoztatta, hogy a mai feladatok mellett egy másik problémánk is van, nevezetesen keresnünk kell azokat az elveket, eszméket és módszereket, amelyek alkalmazásával a háború a nemzet számára a legjobb esélyeket tudja biztosítani. Sorsunk Délkelet európa-hoz van kötve. Ez a tény feladatokat és felelősséget jelent. Feladatunk, hogy a magunk magatartásával is hozzájáruljunk az itt élő különböző népek együttműködésének megteremtéséhez. Feladatunk, hogy távolítsunk a nemzet területétől minden idegen hatalmi törekvést és ezzel biztosítsuk a magunk és a körülöttünk élő népek független nemzeti életének fenntartását. Az ország őszinte kívánsága, hogy a délkelet európai népek, mint szabad nemzetek lépjenek egymással termékeny együttműködésre. Sajnos, a bennünket környező népek egyes vezetői ezt nem hajlandók felismerni. Itt visszapillantást vetett a dunai államok öncélúságának szétrobbantása történetére és ezért Benest okolta. Magyarország feladatainak elvégzésére azonban magunkat belülről is alkalmassá kell tennünk történelmi hi-

vatásunk betöltésére. Az államhatárolom és a társadalom viszonya szerint nem teljesen harmonikus. A feladat az, hogy az igazgatás közelebb jusson az emberekhez. A visszatért területek jelentősége az egész magyarságra nézve talán éppen az, hogy tágabb látókörűvé, változatosabbá és

színesebbé teszi a magyar gondolkodást. Szerinte a falut a várostól még mindig nagy távolság választja el. A falu érdekeinek érvényesítését a várossal szemben keresztül kell vinni. Vajna Gábor foglalkozott a zsidókérdéssel, a zsidótörvények végrehajtásával, a zsidó ingatlanok igénybe-

Megdöbbenítő tényeket állapított meg a marosvásárhelyi törvényszék a Tőkés-Szász sajtóperben

Nem jogerősen 80 pengő pénzbüntetésre ítélték Szász Endrét

Marosvásárhely, december 4. A marosvásárhelyi törvényszék ma délelőtt hirdette ítéletet abban a sajtóperben, amelyet Tőkés Ernő nyugalmazott református esperes indított Szász Endre szerkesztő ellen, a marosvásárhelyi Székely Szó című lapban megjelent cikksorozata miatt.

A bíróság bizonyítottan látta Szász Endre cikksorozatának azokat az állításait, amelyek Tőkés Ernő politikai működésére vonatkoztak. Tényként állapította meg, hogy Tőkés Ernő elfordult a Magyar Párttól, szellemi irányítója volt a Réti-féle kisgazdapártnak és román pártok oldalán igyekezett képviselői mandátumot szerezni. Megállapította a bíróság, hogy Szász Endrénél sikerült bizonyítania, hogy Tőkés Ernő magatartása a Magyar Párt és az egész erdélyi magyarság kárára volt, hogy román pártok érdekében korteskedett, a Magyar Párttól szavazatokat vont el és ezzel egyseget bontott az erdélyi magyarság életében. De külpolitikai tekintetben is káros volt Tőkés Ernő működése, mert külföldön úgy állította be az erdélyi magyarság helyzetét, hogy a magyaroknak csak az a része elégedetlen, amely a Magyar Pártban él.

A keresztlevél hamisítások kérdésében

Vida Árpád volt brailai lelkész tanuvalomása alapján tényként állapította meg a bíróság, hogy Tőkés zsidóknak nagy összegekért keresztleveleket állított ki, illetve a zsidótörvény életbeléptetését megelőző időre antdatált. Bizonyítottan látta a bíróság, hogy Nagy Ferenc dél-erdélyi püspökhelyettes Tiszta erkölcs című cikkében a keresztlevélhamisítással kapcsolatban megállapította Tőkés Ernő keresztlevélhamisításait, valamint azt is, hogy a Cumentul és az Universal című bukaresti lapok szerint az ilfovi törvényszék körözövelet adott ki ellene.

Vásárhelyi János református püspök, Kányádi Béla volt református lelkész és Mester Mihály tanügyi főtanácsos valomása alapján megállapította a bíróság, hogy Tőkés Ernő a Magyar Párt elleni tényleg intrikált, s hogy Pacliseanu Zeno akkori kultuszminiszteriumi igazgató az ő közbenjárására csak abban az esetben volt hajlandó a református egyház ellen indított eljárást megszüntetni, ha Tőkés Ernővel szemben az egyházi fahatóság nem fogatosít megtorló intézkedéseket.

Míndezekkel szemben — állapította meg a bíróság — elenyészőek azok a szolgálatok, amelyeket Tőkés Ernő különböző eljárásaival tett.

Nem látta azonban a törvényszék bebizonyítottan a vadított egyik kifogásolt cikkének azt az állítását, hogy Tőkés üdvözlő táviratot küldött volna Titulescunak, bár e távirat a Tőkés szellemi befolyása alatt álló Réti-féle kisgazdapárttól származott. Ezt ugyanis Réti Imre szövegezte és küldte el. Haso Jóképpen nem bizonyult be a kolozsvári Kélet Újságból átvett egyik cikk ama állítása, hogy a Kolozsváron több évi börtönrre ítélt Tőkés Béla Tőkés Ernő testvére volna. Ezt egyébként a Székely Szó helyre is igazította.

A törvényszék mindezek alapján egy

Mozik műsora:
APOLLO: Párizsi románc.
BELVÁROSI: Kölcsönkért férlek.
CASINO: Hazajáró lélek.
KORONA: Ilyen a feleségem.

vételével. Ezután kitért a szociáldemokrata párt szervezkedésére és szóvá tette, hogy a szakszervezetek létszáma állandóan növekszik. Kérte a kormányt, hogy ennek a fejlődésnek vessen gátat. A törvényjavaslatot elutasította.

rendbeli becsületsértés és egy rendbeli ragamzás vétségében, találta büntösnek Szász Endrét s az anyhító körülmények figyelembevételével 80 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Ugy a vádlott, mint a főmagánvádló, fellebbezést jelentett be.

A Filmharmoniai Társaság első zenekari hangversenye Ország Tivadar és Antal Iona közreműködésével

A Filharmoniai Társaság heigért hangversenysorozata keretében december 13-án rendezti meg első zenekari hangversenyét. Miután a rendezőség célja az, hogy a hangversenyek egytől-egyig magas színvonaluak legyenek, a december 13-iki zenekari hangversenyre is egy nagyhirű vendégművész: Ország Tivadar, a Zene-művészeti Főiskola tanárának közreműködését biztosította, aki Mozart A-dur hegedűversenyét és több más számot ad elő a filharmonikus zenekar kísérete mellett.

Közreműködik még a hangversenyen a közismert helyi zongoraművész, Antal Iona, a városi zeneiskola tanárnöje. Antal Iona, akinek művészetében már több ízben gyönyörködhetett Nagyvárad zenekedvelő közönsége, Chopin: E-mol zongoraversenyét adja elő, ugyancsak a filharmonikusok kíséretével.

A filharmonikusok zenekarát Horváth Károly, a kiváló és nagy tudású karnagy vezényli.

Bizonyosra vehető, hogy Nagyvárad zenei élet közönsége kellőképpen méltányolni fogja a Filharmoniai Társaságnak a városi zenekultúra érdekében kifejtett fáradozásait és áldozatát.

A „lélekhuvár“ 5700 pengőt csalt ki egy rendőrfogalmazótól

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári rendőrség tegnap délután őrizetbe vette dr. Nemes Elemér pszichológust, a „Mentor“ lélektani intézet vezetőjét. Dr. Nemes család bűntettének gyanúja miatt jelentették fel a rendőrségen és tekintettel a bűncselekmény súlyára és az esetleges várható büntetés nagyságára, letartóztatását kérték. A bűnvádi feljelentést dr. Murányi Nándor rendőrfogalmazó tette meg Nemes ellen azon a címen, hogy Nemes fondorlással kicsalt tőle 5700 pengőt.

Dr. Nemes Elemér személyére legutóbb egy járásbírói tárgyalás fordította rá a figyelmet.

Dr. Murányi egy létre nem jött üzleti ügygel kapcsolatosan jelentette fel dr. Nemes. Ugyanis a pszichológus rábeszélte a rendőrfogal-

mazót, aki butorokat akart vásárolni, hogy ne vásárolja Kolozsváron butorait. Azt állította, hogy neki Losoncon egy közeli hozzátartozója butorkereskedő és tőle sokkal jutányosabb áron vásárolhat. Dr. Nemes előlegként a butorokra felvett 5700 pengőt a rendőrfogalmazótól, de többszöri sürgetésre sem intézte el a dolgot. Miután a pénzt sem fizette vissza, a rendőrfogalmazó bűnvádi feljelentést tett ellene.

Letartóztatása után a rendőrségen azonnal kihallgatták dr. Nemes Elemért, aki előbb tagadott, később beismerte, hogy a nagyösszegű pénzt saját céljaira költötte el. A rendőrségi nyomozás befejezése után az ügy az ügyészségre kerül.

Ezer pengő jutalmat kap egy elveszett brilliáns buton megtalálójája

(Nagyvárad.) Pénteken délután jelentést tett a rendőrségen özvegy Rumppler Károlyné Gömbös Gyuláné 47. szám alatt lakó urinő, előadva, hogy az „A“ villamoson a Szent László-térről a közkörházig, vagy a Barátok templomától lakásáig elvesztette majdnem fillér nagyságú brilliáns fülbevalóját. A buton egy nagy és kilenc kisebb brilliánsköből van kirakva.

A károsult előadta a rendőrségen, hogy a megtalálónak 1000 pengő jutalmat ad, hogyha az akár a lakásán, akár a rendőrségen jelentkezik.

Hétlőn délelőtt adják át a család-védelmi házakat

(Nagyvárad.) Mint már megírtuk, december 6-án, délelőtt 11 órakor lesz a Horthy István-telepen felépült új családvédelmi házak ünnepélyes átadása. Már szét is küldték a meghívókat a törvényhatósági bizottsági tagok számára, akiket a vasúti állomástól autóbusszal fognak a telepre szállítani. Gondoskodás történt aziránt, hogy a Püspöki-ut és a telep között a még kellőleg ki nem épült ut — kedvezőtlen időben is járható legyen.

Prima kivitelű arany és króm svájci órák	ÁCS TIBOR	Nagy választékban valódi és hamis ékszerek.
Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak!	Nagyvárad, Széchenyi tér 6. szám.	Eksczer- és óra javítások!
		Órész karácsonyi ajándékvasár!

Végeért a Roosevelt-Churchill-Stalin találkozó

Az egész ország elpusztításának fenyegetésével feltétel nélküli megadásra szólítják fel a német népet

Lanyhultak a hadműveletek a keleti arcvonalon

Lisszabon. (MTI) A Német TI jelenti: A Reuter képviselőt körében híre jár, hogy Stalin, Churchill és Roosevelt értekezlete, melyet szovjet okkupációs területen tartottak, kedden véget ért. A közlemény megfogalmazása folyik, melynek középpontjában a német néphez intézendő felhívás áll. A hírek szerint a felhívás felszólítja a német népet, hogy feltétel nélkül adja meg magát és távolítsa el a nemzeti szocialista vezetőséget.

Az Aftonbladet londoni jelentése szerint Stalin és az angol-északi államférfiak megbeszélései a következőkre terjednek ki: 1. Közös katonai főhadiszállás létesítése London székhellyel. 2. A második arcvonal felállítása. 3. Katonai hadműveletek Déleuropában. 4. Közös politika az ellenséges országok meghódítása után.

A német néphez intézendő felhívás még azt is magában foglalja, hogy további ellenállás esetén a szövetségesek légereje az egész országot elpusztítaná.

Berlin. (MTI) Illetékes német helyről közlik, hogy Japán válasza arra a kairói szövetséges felhívásra, hogy feltétel nélkül adja meg magát, guncy-kacaj volt. A német válasz sem lehet

más hasonló követelésekre. Egyébként megállapítják Berlinben, hogy Smuts délafrikai miniszterelnök beszéde a tebrizi hármastalálkozó kísérőzenéje, amely Churchillal egyetértésben történt.

A német népek már is kilátásba helyezik a kiéheztetést

Helsinki (MTI) Az iráni tanácskozásokkal kapcsolatban az Uusi Suomi felveti a kérdést, vajjon az értekezlet második „európai” részében tovább kívánja-e Stalin fejleszteni azt a programot, amelynek körvonalait Moszkvában kidolgozták, vagy pedig a katonai kérdésekre fekteti a fősúlyt. Ismerve Stalin reális politikai felfogását, természetesen látszik, hogy a háború fokozása és befejezése volt a megbeszélések központjában. Valószínű azonban az is, hogy Németország és a német oldalon harcoló államok ellen újabb politikai tevékenység várható.

Genf. (MTI) A Német TI jelenti: a kérdés uralkodik most az Egyesült Államokban — írja a News Chronicle washingtoni munkatársa. — A

külgyminisztérium folyóiratában azt írják, hogy a német nép nem számíthat elegendő élelmiszerezállásra.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: Smuts miniszterelnök londoni beszéde nagy hatást keltett Svájcban s különös feltűnést keltett az a megállapítása, hogy a háború után Európában döntő hatalom illeti meg a Szovjetuniót.

Gomeljnél csökkent a szovjet nyomás

Berlin. (Bud. Tud.) A német fővárosba hírek érkeztek, hogy a keleti arcvonalon a hadműveletek lanyhultak. Ezt talán a rossz időjárásnak lehet tulajdonítani, azonban lehet bizonyos kimerültség is, melynek a hónapok óta tartó erőfeszítések után szükségszerűen jelentkeznie kellett. A Kíev környéki küzdelem ellanyhult. A nagy csata Gomelnél tart. A szovjet erőknek nem sikerült előrehaladniuk, de a német csapatok helyzete sem könnyű.

Berlin. (MTI): A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonal déli részén esütőtörtőkön a harcok hevessége a tar-

tós és erős esőzés következtében lanyhult. Csak a Kremenesugtól délre levő betörési helyen és Cserkaszi területén volt élénkebb harci tevékenység. 26 bolsevista páncélosokit kilőttünk. A középső szakaszon Gomeljnél az ellenségnek állásainkra gyakorolt nyomása csökkent. Szmolenszktől nyugatra a Szovjet csaknem szakadatlanul folytatta támadásait és egyre új kötelékeket vetett harcba. 31 ellenséges lövészadosztály és nagy páncélos kötelékek rohamozták újból és újból a német állásokat, azonban szívós és a németek számára eredményes harcok után véglegesen vissza kellett vonulniuk. Nyeveljtől délnyugatra és nyugatra tovább haladtak előre, bár az ellenség szívósan védekezett. A keleti arcvonal többi részéről különösebb eseményekről nem érkezett jelentés.

53 bombázót lőttek le a németek Berlin legutóbbi bombázása során

A délolaszországi arcvonalon a nyugati szakaszon levő állásainkra esütőtörtőkön egész nap heves tüzérségi tűz zuhogott. A keleti szakaszon az ellenség sok erős támadást indított. Ezeket a támadásokat elkeseredett harcokban felfogtuk és a helyi jellegű betöréseket elreteszteltük. Az egész arcvonal felett kölcsönösen élénk légi tevékenység folyt. A brit-északamerikai légierők sokszor támadtak és ezek során 16 repülőgépet veszítettek. Nagy német harci repülőgépkötelékek a december 3-ra virradó éjszaka az apuliai Bari ellenséges ellátó támaszpontot támadták

bombatalálatokkal nehezen helyreállítható rombolást okoztak a kikötő területén. Az eddig befutott még mindig nem teljes jelentések szerint két teherhajót elsüllyesztettünk. Két másik hajó is jelentékeny sérüléseket szenvedett. Nagy brit bombázó kötelékek új terrortámadást intéztek a péntekre virradó éjszaka a birodalmi főváros ellen. A légvédelem villámgyors beavatkozással érzékeny veszteségeket okozott az ellenségnek. 53 ellenséges bombázót lelőttünk. — Egyenként zavaró repülőgépek Nyugatnémetországra bombákat dobáltak, de említésre méltó kár nem okoztak.

Sikeres német rohamcsapatvállalkozás a Dnyeper torkolatvidékén

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal déli szakaszán folyó harcokról: Német gránátosok a Dnyeper torkolatvidékén sikeres rohamcsapatvállalkozást hajtottak végre és rohammal elfoglalták a bolsevistáktól egy helységet. Kremenesugól délre a bolsevisták több páncélos támadást intéztek, de 26 harcokot veszítettek anélkül, hogy meg tudták volna javítani állásaikat. A Cserkaszi térségében folyó súlyos és változó harcok során a német csapatok számos foglyot ejtettek. Ezenkívül 18 páncélos, 16 nehéz löveget és több száz önműködő gyalogsági fegyvert zsákmányoltak. A Kíevtől nyugatra fekvő harcok során az olvadó hó következtében a teljesen elszapadosott terep lehetetlenné teszi a nagyobb harci eseményeket.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti a Délolaszországi harcokról: Az 5-ik

amerikai hadsereg a délolaszországi arcvonal jobbszárnyán élénkebb felderítő és rohamcsapatvállalkozásokat folytatott. Amerikai bombázókötelékek a esütőtörtők délutáni óráktól kezdve az egész éjszakán át folyamatos támadásokat intéztek a német védelmi berendezések ellen. Ezenkívül a német fő harci vonalat állandóan erős tüzérségi tűz alatt tartották. Veszteségteljesen meghiúsult több amerikai kísérlet, amelyet amerikai rohamcsapatok intéztek a német vonalak ellen. E vállalkozások során foglyokat ejtettünk. A keleti szárnyon Montgomery folytatta tömeges támadásait a német állásrendszer egyes szakaszainak részei ellen. Kemény váltakozó harcokban, melyekben az angolok különösen nagy és véres veszteséget szenvedtek, szétvertünk minden támadási kísérletet. A

Karácsonyra

legszebb **ajándékot** a

Krausz István

„NEMZETI”

könyv és papírkereskedésben vásároljon

Rákóczi-ut 11.

Telefon 14-25

Hisz' tudom nem készakarva csinálta,
de a KRYPTON lámpára vigyázni kell,
még elhasználtan is pénzt ér.

A KIÉGETT TUNGSRAM KRYPTON
LÁMPÁT A KERESKEDŐ VISSZAVÁSÁROLJA

sötétség oltalmában azután a német
védekező erőket kedvezőbb vonalak-
ra vonták vissza.

**Meglepetésszerű német
légitámadás a Badoglio-
kormány székhelye ellen**

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti
a keleti arcvonal középső és északi
szakaszáról: A középső szakasz har-
cainak középpontjában most is a
Szmolanszktól nyugatra fekvő tér-
ségben indított negyedik bolsevista
nagy támadás áll. Bár a bolsevisták
számszerűen nagy túlerővel támad-
tak, a támadások tulnyomó része

**Iskolás gyermekeket gyilkoltak
Szarajevóban az angolszász
bombák**

Dortmund. (MTI.) A NTL. jelenti:
A dortmundi városi és országos
könyvtára velt. bombatámadás kö-
vetkeztében elpusztult. 300.000 kötet
volt benne felhalmozva, 3400 képből
álló képgyűjtemény, valamint jelen-
tős számú legrégebb nyomtatású

már a jól kiépített német állások
előtt véglegesen összeomlott. Cseké-
lyebb betöréseket sikerült gyorsan
kiküszöbölni.

A robbanás következtében kárt
szennvedett a közelében tartózkodó
két kisebb hajó is, valamint a rakodó
part, amelynek közelében a löszeres
hajó állott. Több találat után több
hajó lángalobbant és elsüllyedt, a lö-
szerszállító hajó a levegőbe repült. A
német repülők még más hajókat is el-
találtak, melyeket megromgáltak és
lángbaborítottak. A támadás során
nagy területekben szétrobbantották a
kikötő rakodópartját, valamint a vá-
rosnak egyes nagyobb épületeit.

könyv és több, mint 15.000 kézirat.

Zágráb. (MTI.): Sarajevóban a leg-
utóbbi légitámadás a lapok jelentése
szerint főleg asszonyok és gyermekek
ellen irányult. Az egyik muzulmán
kisiskola tanulói mintegy 40-en ha-
zafelé tartottak, amikor a riadó meg-

kezdődött. Egy bomba a 4-5 éves
gyermekek közé esett és valameny-
nyüket megölte. A támadás középü-
leteket nem talált, hanem főleg ma-
gánlakásokat rombolt szét. A muzul-
mán telepekben egész sor házak ro-
mokban fekszenek. A halottak szá-
ma 165-re emelkedett, a sebesülteké
140.

Szófia. (MTI.): December 3-án 19
óra 52 perctől 22 óra 36 percig légi-
riadó volt Szófiában. A városban a

Jegyeztesse elő!!!

FOTO ANGELO

lefényképezi karácsonyfáját a
családdal együtt, otthonában
Rákóczi-ut 12 Telefon 20-12

világítást központilag kapcsolták ki.
A légvédelem nem működött. A város
fölött motorzúgást nem hallottak.

**Nedics szerb miniszterelnök erélyes
harcot kezdett a partizánok ellen**

**Montenegróban több, mint 50 ezer embert
gyilkoltak meg a partizánok**

Zágráb. (MTI.) Belgrádból jelen-
tik, hogy Nedics szerb miniszterel-
nök összehívta a szerb mezőgazda-
sági kamarák tanácsát, amely előtt
ígéretet tett, hogy Szerbiából ha-
marosan új élet fog épülni. Rövid
időn belül — ugymond — csak egy
nemzeti front lesz és a partizánok-
nak irmagjuk sem marad. Ennek
érdekében, a német hatóságok be-
legyezésével, kezebe veszi az ösz-
ses fegyveres erőket.

— A legrövidebb időn belül —
mondotta — vagy nem lesz Szer-
biában egyetlen egy kommunista
sem, vagy nem lesz egyetlen egy
szerb sem, mert ezek az állapotok
tragikusabbak Szerbia 1941-es nagy
csatavesztésénél is.

Zágráb. (MTI.) Mint Belgrádból
jelentik, a szerb sajtó szerint Ne-
dics miniszterelnök a kezében egye-
sített karhatalom segítségével meg-
kezdte a harcot a partizánok ellen.
Az elmúlt héten nem kevesebb,
mint 8 megyében ütköztek meg Ne-
dics miniszterelnök csapatai a kom-
munista bandákkal.

Zágráb. (MTI.): Az Obnova című
lap tudósítója szerint Cetinijében
a partizánok olyan nagyarányú öl-
döklést vittek végbe, hogy a lap
szerint Cetinje második Katyne-
nek nevezhető. A lap azt írja, hogy
a partizán uralom idején 50.000-
nél több montenegróit gyilkoltak
meg.

**Roosevelt elleni merénylettertvet
lepleztek le Washingtonban**

Lisszabon. (MTI.) Mint az angol
híriroda jelenti Detroitból, pénteken
közölték, hogy a szövetségi ügyészség
Roosevelt elnök ellen tervezett me-
rényletet leplezett le. A rendőrség
letartóztatta a tervezet készítőjét,
Walter Best 38 éves michihagi férfit.
Megállapították, hogy nem épelméjű.
Elmegyógyintézetbe vitték. A szövet-
ségi nyomozóhivatal washingtoni hí-
radásai szerint kijelentették, hogy
Walter Best, aki Roosevelttel meggyil-
kolásának tervével foglalkozott, —
egyetlen egyszer sem tudott behatol-

ni a Fehérháza az alatt a 10 nap
alatt, melyet letartóztatása előtt Wa-
shingtonban töltött. Legnagyobb részt
az elnök házához vezető utat kör-
nyező parkban tartózkodott. A
rendőr november 13-án tartóztatta
le a közlekedési rendszabályzatának
megsértése miatt. Kiderült, hogy ő az
az ember, akit a nyomozóhivatal ke-
resett detroit-i kirendeltségének jelen-
tésére. A felesége levelet kapott tőle,
amelyben közölte vele azt a szándé-
kát, hogy Roosevelttel elteszi láb-
alól.

**Őrizetbe vett a nagyvárad rendőrség
egy textilnagykereskedőt**

Nagyvárad. dec. 4. Péntek este nagy-
szabású árdragítási ügyben fejezték
be a nyomozást Nagyváradon a köz-
ellátási miniszter textilesportjának
detektívjei. A nyomozást három na-
pon át folytatták és ezalatt több, mint
40 váradai kereskedőt hallgattak ki,
azért, hogy az ügyet felgöngyölítsék.

A közellátási detektívek értesülése
szerint Hajnal Iózsaf Szent László-
téri nagykereskedő négyezer méter
Olaszországból importált flanelt 16
pengő 38 filléres ár helyett 26 pengő
38 fillérért adott el hiskereskedők-
nek, akik hozzáadták a megengedett
hasznot is és így a fogyasztóhoz ke-

rült árú háromszoros árban került
forgalomba.

Hajnal József ellen függetlenül az
ügyészségi eljárástól, megindult az
internálási eljárás is, míg a többi 15
kereskedő ügyében árdragítás miatt
az uszorabíróság fog ítélni.

A vizsgálat tovább tart és a jelek
szerint az ügynek újabb fejleményei
várhatók.

A magunk részéről a legnagyobb
mértékben elítéljük az eljárás alá ho-
lyezett kereskedők magatartását, akik
ennyire megfélemedtek magukról és
kapzsúságukkal visszaélték a megkü-
lönbötött bizalommal.

Tiszta gyapjú takarók érkeztek BEIER kereskedés, Deák Ferenc-u. 2

Szuezi és a moszkvai értekezlet

Már a történelmi idők kezdete óta a politikai és gazdasági problémák és érdekszférák összeütközéseknek a színtere volt a Földközi tenger. Mindig fontos szerepet töltött be az európai népek életében. Sorsdöntő fordulat következett azonban be a Földközi tenger problémáiban akkor, midőn tíz évi munka után 1869-ben megnyílt a Szuezi csatorna, az angol világbirodalmat összekötő legfőbb útőér és egyúttal a világgazdaság egyik legfontosabb útvonala.

A most dúló háborúban is nagy jelentősége van a csatornának. Nemrégben egy ankarai híradás szerint az angolszász diplomata nagy tevékenységbe kezdtek Szuezi ügyében. A moszkvai értekezlet befejezése után Kairóból olyan hírek érkeztek Ankarába, hogy a moszkvai tanácskozások következményeképpen az angol kormányzat javaslatot terjeszt az egyiptomi kormány elé a Szuezi csatorna nemzetközivé tételére vonatkozóan. Sőt az angol követ Kairóban már tárgyal is ebben az ügyben megfelelő egyiptomi körökkel.

A világot nagyon meglepi az angol kormányzat javaslata és egyre találgatják, hogy mi lappang az angol javaslat mögött. Anglia mindig mesterkedett a Szuezi csatornával kapcsolatban. Mikor híre ment a csatorna tervezésének, Anglia mindent elkövetett, hogy megakadályozza az építést. Palmerston angol miniszterelnök féltékenységéből minden közfelműködést megtagadott, sőt ahol tehetett, akadályokat gördített a terv megvalósítása elé.

Nem tetszett sehogyan sem az angoloknak a francia kezdeményezés. Feltették tőle az indiai hatalmat. Bár a Vörös tenger bejáratát ellenőrző Aeden 1857-ben az angolok birtokába jutott, mégis attól félték, hogy a csatorna feletti politikai hatalom Franciaország kezébe kerül és ezáltal veszély fenyegeti az angolok legfőbb indiai útvonalát.

Az angol akadékoskodás ellenére is elkészült a csatorna. Győzött Lesseps Ferdinánd kitarása és ereje. Francia tőke és részvényesek segítségével megvalósította tervét. Az angolok csak most kezdtek látni, hogy mennyire elhibázták, amikor teljesen francia vezetésre és tőkére hagyták a nagyfontosságú út elkészítését. Hiszen a Szuezi csatorna majdnem felényivel rövidítette meg a féltett Indiába vezető utat s a háború esetére semleges jellege ellenére is nagyon veszedelmes komplikációkat idézhet fel. Ez utóbbit a mostani nagy háború be is bizonyította.

Alighogy elkészült a csatorna, megkezdődött az angolok küzdelme és ravaszkodása a csatorna birtokáért. Nagyon jól látta Anglia, hogy az a csatorna, akinek hatalma van Egyiptomban. Ezért igyekezett magához ragadni Egyiptomban a hatalmat. Az 1882-es lázadás leverése után be is fészkelte magát Egyiptomba, ahol az egyiptomi függetlenség közelmultban való visszaállításáig kizárólagos hatalmat gyakorolt. Ez idő alatt Disraeli, lord Beaconsfield a pénzügyi zavarokkal küzdő kkedivétől szinte puccszerűen megszerezte a csatornarészvények többségét. Ettől kezdve Anglia mind több hatalmat ragadott magához Suez kormányzásában s ellenőrzésében. A katonai ellenőrzést Anglia gyakorolta. 1936-ban azonban a brit-egyiptomi szerződés alkalmával Anglia kénytelen volt Egyiptom részére bizonyos engedményeket tenni, hogy jóindulatát kimutassa.

A szerződésben elismerték Egyiptom

szuverén jogát a csatorna felett. Anglia azonban kikötötte, hogy továbbra is tartasson katonaságot a csatorna őrzésére. Az őrség az egyiptomi őrséggel karöltve intézte a felügyeletet a csatorna felett. A szerződés azt is kimondja, hogy angol őrség csak addig marad Egyiptomban, amíg az egyiptomi katonaság át nem tudja venni a teljes hatalmat. Átmeneti időként 20 évet állapítottak meg. Sőt a szerződés értelmében 1968-ban a csatorna gazdaságilag teljesen Egyiptom birtokába kerülne.

Anglia már tavaly mozgalmat indított a szerződés megváltoztatása érdekében. Egyiptomnak megfelelő pénzügyi engedményeket ajánlott fel, ha lemond arról a jogáról, melyet a brit-egyiptomi szerződés biztosít számára és ha meghosszabbítja a Szuezi Rt. birtoklási jogát. Különösen hangsúlyozta, hogy nem egyezik bele a részvények kicserélésébe a háború

Óra,
ékszer
RÁKÓCZI-
UT 3.

VIKTOR ARPAD
ÓRÁS—ÉKSZERESZ

ideje alatt. Ezt azért igyekezett hangsúlyozni, mert Franciaország a német megszállása következtében félt attól, hogy a részvények németek hatalmába kerülnek.

Mi lehet az oka annak, hogy Anglia éppen most veti fel a moszkvai értekezlettel kapcsolatban a Szuezi csatorna nemzetközivé tételének a kérdését? Valószínű közrejátszik a fent vázolt helyzet is a csatorna sorsának jövőben történő alakulásával kapcsolatban. Anglia feltétlenül biztosítani akarja továbbra is hatalmát a

csatorna felett. Már pedig Egyiptom megtagadta az angol javaslatot a birtoklás meghosszabbítására vonatkozóan. Tehát Anglia már most igyekszik megelőzni a bonyodalmakat. De egyes politikusok azt is tudnivaló, hogy Anglia a törökök felé akar nagylelkűséget mutatni, akik től a moszkvai értekezleten hasonló dolgot kérhettek a Dardanellákra vonatkozóan. A Szovjetnek nagyon inyére volna a török tengerszoros nemzetközivé tétele.
Dr. VIRAG JEROMOS

Fiatalok a lejtőn:

Az epizódszerű bűnözés a fiataloknál

Irta: Olasz Péter dr.

Az epizódszerű bűnözés váratlanul toppan be a gyermekkor utolsó és a serdülőkor első éveiben. A gyermek vagy a serdülő azt hiszi, hogy játszik, hogy csínytevések formájában csak fantasztikus terveit sikerült megvalósítania. Es később döbben arra, hogy cselekedeteit a társadalom egészen másnak tekinti, tudniillik a fennálló törvényekkel, a jogrenddel való összeütközésnek.

Gyakori útja az epizódszerű bűnözésnek a diáksíny. A serdülőkor beköszönését közvetlenül megelőző és követő idők érzékenysége nyomán fakad föl a fiataloknál a bosszútálló és a megtorló kedv, amely sokszor egyedül a diáksíny keretében lát megoldási lehetőséget. Az iskola rendje a diáksíny folytán akár csak egy-egy órára, de felborul, közben a tanulótársak jól mulatnak, s azok, akik a csíny véghezvitték, nagyot nének a kis diáktársadalom szemében.

A diáksíny szereplői rendszeren „férfiaskodást” és „kockázatot” kereső diákok, akik különben más úton (tanulmány, sport, ezermesterség, stb.) nem érvényesülnének, diáktársaik előtt sem.

A diáksíny túlkapasai a 13—16 éveseket jellemző fejletlen erkölcsi érzékből megérthető, hiszen sokszor ártatlan tréfának tekintik a csínytevő fiatalság azt, amit a tanárok teljes joggal durvaságnak és fegyelmetlenségnek bélyegeznek és büntetésre méltónak ítélnék.

Esetleg a diáksínyek tervezőiből „csínytevőbanda” is alakul, mely már nem elégszik meg sajátos, az iskolában lejátszódó diáksínyekkel, hanem csoportba verődve dözsmálja a gyümölcsöket, sőt magánlakásokba is be-be tör. A legtöbb esetben és különösen eleinte nem a károkozás, vagy a haszonlesés a mozgatóerő, hanem a kockázatos és a kalandszerű élvezete. A banda vissza is származtatja a lopott tárgyakat, vagy értékesítéstre nem gondolva, azokat fólhalmazza, sőt meg is semmisíti, nehogy árulójel gyanánt szolgáljanak.

Míg a diáksínyek tervezői és végrehajtói csak az iskolák ítélőszékei (osztályfőnök, igazgató, tanári konferencia) elé kerülnek, addig az iskolán kívüli csínyek elgondolói és kivitelezői a rendőr

bíró és a fiatalok bírája elé állítják a feljelentők.

Tanárs és hatósági bíró feladata, hogy a csínytevés keretében mutatkozó bűnözés epizódszerű, azaz átmeneti jellegűt megállapítsa és így élesen megkülönböztesse a krónikus azaz tartós és megrögzött bűnözéstől. Ehhez nemcsak ifjúzooléktani tudás, hanem lélekűvári megérzés is szükséges. Igen megnyugtató, hogy Nagyváradon mind a rendőrség,

mind a törvényszéken olyanok bíráják felül a feljelentéseket, akik hivatásuk magaslatán állnak. Az ilyen bírák azonnal észreveszik, ha a csínytevő csak epizódszerű bűnöző, tehát akaraferőtől duzadó, de ennek helyes érvényesítési módját nem ismerő fiatal. Így nem fogják egykönnyen javítónevelő intézetekbe vagy fiatalok fogházába juttatni azt, akiknek az ilyen intézmények megrögzötten bűnöző lakói éppen nem szol-

Karácsonyra összes

Szépirodalmi újdonságok

Ifjúsági regények

Mesés és képes könyvek

Krausz István

„NEMZETI”

könyves boltjában

Rákóczi-ut 11.

Telefon: 14-25.

Ezüstjét

megveszem, becsérem, átdolgozom — Márkás órák nagy választékban

HASLINGER JÁNOS
Órág-ékszerész Rákóczi-út 8

gáthatának javulást előidéző környezetet. Sőt inkább valódi krónikus bűnözőkké formálnák őket!

Ez azért is fontos, mert a csínytevők nagy százalékban rejtett értékek is az

iskolában, illetve a társadalomban. Ezeket meg kell mentenünk a haza javára. A mentés útja sohasem lehet a túlságos megbélyegzés. A rendőrbíró és a fiatalok nagy birája szuggesztív erejű szavak-

kal új irányt szabnak a csínytevő életében, a hivatalos és nemhivatalos pártfogók pedig segítenek a fiataloknak, hogy az új életet megszeresse és nehézségek, sőt csábítások esetében se térjen le az egyenes útról. Így a tartós tisztulás ritkán marad el.

A fiatalok krónikus bűnözéséről majd más alkalommal mondunk el egyet-mást az ország Átmeneti Otthonainak és Javító-Nevelő Intézeteinek tüzetes tanulmányozása és a fiatalok fogházainak meglátogatása alkalmával szerzett tapasztalataink alapján.

Bármiiben

Ingtatlan

adásvétel, esere vagy bérlet-
ügyben bizalommal keresse fel
MEZEL ingatlanforgalmi irodát
Nagy Sándor utca 19. Telefon: 27-50

huzott vállakkal, mint faltörökösök rohannak a szembejövőknek. Nők méteres lépésekkel, redikülnek becézett táskaszörnyeikkel harciasan maguk előtt lobálva haladnak előre a kavargó, szitkozódó tömegben. Akik a szélen álltak most előnyt nyerve, nagy ívben bekanyarodnak a tömegbe, sőt már a szembejövők háta mögé kerültek. Kenterben vezetnek. Ennek tudatában lassítják lépéseiket és hátraszegzett fülekkel még elkapnak egy-két epés megjegyzést a tömegből:

- Maga barom, nem tud vigyázni!
- De hiszen apus, maga jött velem!
- Oh, pardon kisasszony, ez a jobb lábam volt.
- Tán csak nem akarja, hogy a balra is rálépjek?
- Helyet kérek, gyerekekkel vagyok.
- Hol a gyerek?
- A zsemben, fényképen... Közben, átérnek a tulsó járdára, a célba. Itt már nem oly sietős az útjuk, sőt egyesek kiállnak a menetből s zsebetett kézzel balmészknak a kirakatok előtt, néha méla undorral kiköpvé egy-egy agyonragott tökmagot.

PÁCZAY LÁSZLO

PESTI MOZAIK(Budapest, december hó)
Filléres áruház

Egyik áruház kirakatában láttuk kitéve azt az inget, amelyet „filléres” áron hirdetett a cég és pedig kereken 12.3000 fillérért...

Uj iparág

Jámbor utas, kit sorsa és a MAV jég-hideg kocsjia szép fővárosunkba visz, a pesti aszfalton egy új, kifejlődött ipar-ágra lesz figyelmes.

Pályaudvarok előtt, forgalmas útke-resztesződéseknel, villamosmegállóknál idős és fiatal férfiak és nők vegyesen — és rongyosan — rikkanásokat megsze-gyenítő üvöltést csapnak:

— Bszkrt váltójegyet tessék! A hu-morosabbja emigy kinalja portékáját:

— Kárjegyet vegyenek, itt az utolsó alkalom, végeladás, kiárúsítás!... — és megsörgetti tarsolyában az átszállásra jogosító jegyeket, a lyukas kis femérme-ket. Egy élelmes váltójegyárús a sapkáját hátát, mellét óriási „Bszkrt váltójegy” táblával aggatta tele és így mozgó pla-kátoszlop alól üzte az ipart.

Amin egész Pest nevet

Egy Dohány-utcai polgár, kiérdemesült kereskedő bácskai körútja alkalmával összeháppolt 10 kiló finom disznósírt. (Tévedés ne essék: a szóbanforgó úr hit-hű és neolog volt.) Mivel Kohn úr sze-renytelenül tudta, hogy nincsen valami bizalomkeltő külseje, jobbnak látta a sírt postán hazaküldeni. Nem lett volna kohn, ha sírt írt volna a tartalom meg-jelölés helyére: Ellenben szép gömbölyű betűkkel odarajzolta: 10 kiló lekvár. Megnyugodva zseniális eljárásában, fel-adta a „lekváros bödönt”.

Gyorsvonaton utazott, s így egy nap-pal megelőzte küldeményét. Másnap már sértetlen állapotban vette át a postástól a lekváros bödönt. Eddig igen meg volt elégedve magával, nem úgy a bödöntel. Ugyanis, midőn felbontotta a fetejét, megdöbbenve látta, hogy a lekváros bö-döntben valóban lekvár van.

Razzia

Nem amolyan „közönséges” razziaról lesz szó, amely betörők és tolvajok, ut-ca lányok és jasszfiúk kézrekerítését ce-lozza.

A villamos-razzia alkalmával fűrtöket szednek a rend érdemes örei. Fűrtöket, melyek nadrágos-szoknyás emberalakban lógnak le a robogó budapesti villamosok lépcsőiről és ezzel magukat életveszély-nek illetve a forgalmat akadályozás ie-hetőségének teszik ki. Nem is beszélve a Bszkrt hasznáról, mely a lógó fűrtök, a lógós utasok miatt erősen csökken. Vi-szont növekszik az államrendőrség kiti-gási pénzbírságoló osztályának bevétele.

A kapualjakba, oszlopok mögé elbujt rendőrök és villamos-ellenőrök várta-nul előugranak rejtékhelyükről és a ro-bogó villamost megállítva, leszedik a „fűrtöket”, a potyautasokat. Helyben 2 pengő pénzbírságot kell fizetni az elfo-gott lógósoknak, ellenkező esetben a ka-pitányságra kísérik, ahol minden bi-

zonnyal kipréselik a büntetést a „fűr-tök”-ből:

Étlap

Egyik budai étterem étlapján láttuk a következő ételféleségeket:

Ujházy tyúklevés
Töltött buris
Rántott béka
Spékelt pacal
Sós napraforgómag
Édes sülttök

Start

Forgalmas útke-resztesződéseknel forga-lom szabályozó villanylámpa irányítja a közlekedést. A piros fény tilosat jelez. Villan a lámpa s az átmeneti sárga fény

után a zöldszin szabad átmenést biztosít egyik oldalról a másikra. Míg az egyik oldalon zavartalanul hömpölyög a forga-lom, a másiknál már türelmetlenül várja a tömeg a szabadat jelző fényt.

Lesik a lámpát, mint a versenyfutók a startzslóját. Már helyezkednek a jár-daszélen. Udvarias pardonnal és durva könyökléssel szereznek jobb pozíciót ma-guknak. Vizsla szemekkel nézik a tulsó oldalon várakozók tömegét: vajjon hol lehetne azon mielőbb áttörni? Mert a két járdát összekötő fehér sáv közül le-térni tilos.

De már villan a lámpa s nekilodul a tömeg. Férfiak zsebetett kézzel, előre-

FALUSI A SZENT LÁSZLO-TÉREN

Nagyvárád, december hó. Havas eső csapkodja a Szent László-tér aszfaltját, de azért a déli órákban olyan nagy a forgalom, akár szép időben.

A váradi közönség megszokta már va-lahogy a rendet, szabályszerűen jár-ke-l a járda átkelési szakaszain, ahol fehér vonalak jelzik az utat, de a jó vidék nem akarja megérteni, hogy nincs keresni-válója a kocsiúttesten. Nem mulik el egy perc sem, hogy a forgalmi rendőr meg-ne magyarázná a szabályt.

Most is oktat egy atyafit:

— Ne lépjen az út közepére, menjen csak a járdán!

— Hol menjek kérem? — áll meg az ember.

— Értse meg, menjen a gyalogjárón!

— Hát hiszen a mind gyalogjáró, ahol az ember gyalog jár — vakarja fejét az atyafi.

— A gyalogjáró az, ahol az emberek járnak, ahol maga áll az kocsiút! — ok-tatja a rendőr.

— Ez is járda, meg amaz is — béké-lenkedik a vidéki. — Mutassa meg már a biztos úr merre tartisak!

— Ott menjen, ahol meg van fehér vonalal jelölve a gyalogút! — emeli fel hangját a forgalmi rendőr.

Tempósan néz jobbra-balra az ember, végre meglátja a fehér vonalat, sáros eszmáját pontosan a vonalra illeszti, majd akár egy drótkötéltáncos, óvatosan, kímérten rakja egymás elé lábait, nagyon vigyázva arra, hogy a vonalról le ne lép-jen.

Nézi a rendőr, fejét csóvál, pillanatig enyhe mosoly suhan át arcán, azután u-ra megszólal.

— Mit csinál maga jó ember?

— Hogy mit? — illeszkedik egyenesbe a jó ember — Hát csak megyek! Ugy ahogy a parancs szól. Abba igyeközöm, hogy megtanujjam az új rendet!

— Hát akkor miért óvakodik olyan lassan előre?

Előnti a mérge az atyafit:

— Már engedelmet kérök, debizony

rigén vótam már én fiatal. Meg aztán, alig egy tenyérnyi a festés, hogy tudjak én ezen sebössen végig lépkedni? Hiszen alig fér rá a csizmám talpál!

Valamit felel a rendőr, de nem hallat-szik jól, mert villamos zakatol el han-gos csezengetéssel. A váradi polgárok a városi ember följényével huncognak az iz-zadó, gonddal lépkedő ember háta mö-gött, aki halkán dörmög:

— Nem baj semmi. Még csak öt-hat lépés, aztán elírem a végét! Visszafelé már másképp lesz. Hiszen egy kis félóra az egész, de azért mégiscsak a piactér felé kerülök haza!

Sűrű pelyhekben hull a hó. Mint egy megelevenedett Mikulás lépked az atya-fi a keskeny fehér sávon, azután gyer-san elvegyül a Kossuth Lajos-utca forga-tágában.

P. Gy.

Nagyszabású lakóházépítési akció indul Miskolcon

Miskolc város törvényhatósági bizott-sági ülésén, amelyen Lichenstein László főispán elnököt, rendkívül érdekes dön-téseket hozott. Ugyanis a bizottság, mi-után elhatározta, hogy a Pesti Hazai El-ső Takarékpénztár Egyesület és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Rt. által nyújtott és igénybevett, eredetileg 800 ezer dollárt kitevő kölcsönökből még fennálló 750.000 dollárt visszafizet, el-adott két nagy bérházat az OTI-nak. Az egyik bérházért 3.300.000 pengőt, a má-sikért pedig 1.300.000 pengőt fizet az OTI. Az OTI viszont telket is vásárol a várostól azzal a kötelezettséggel, hogy azokon a lehetőséghez képest a legsür-gősebben megkezdi nagyszabású lakóház-építési akcióját. Ezen tranzakcióhoz be-

kapcsolódva, a város felhatalmazást adott polgármesterének Speyer-kölcsonkötvé-nyek vásárlására, továbbá nagy kiterje-désű telkek megvásárlására is. A város ez alapon meg fogja vásárolni a minorita rend tulajdonát képező, eddig vásár-tér és löversenyter céljait szolgáló hatalmas objektumokat.

A nagyszabású tranzakció, amely szak-értők véleménye szerint egyformán elő-nyös, úgy a városra, mint az OTI-ra, ösz-szecszerűen megközelíti a 10 millió pen-gőt. A mellett, hogy a város megszaba-dul igen előnyös feltételek mellett egy régi kötelezettségétől, a tranzakció révén lehetővé tette, hogy a városban hamarosan meginduljon egy nagyszabású lakó-építési akció.

HOTEL SZABÓ**BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.**

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

Háborús pillanatképek

Sok szó esik napjainkban az erkölcsek eldurvulásáról, a lelkiismeret, a közösség iránti felelősségérzet s a jó és rossz közötti különbségtétel érzékének elomlásáról.

Nos, ezt mi most kézből megkontarázzuk.

A napokban gondterhelt arcu, egyszerű munkásember állított be szerkesztőségünkbe.

— Egész éjszaka nem aludtam — mondotta — gyötör a lelkiismeret-furdalás és nem tudom, hogy mitévő legyek.

Azután elmondta szép sorjában, hogy beteg volt, a feje szédült, amikor az adóbevallási ívet kitöltötte s csak miután már beadta, jutott eszébe, hogy 142 pengős jövedelme helyett, a két utolsó számjegy véletlen összeeszerelésével, 124-et irt be. A látszat most az lehet, hogy be akarta csapni az államot. Ezt szeretné valahogyan helyrehozni, de hogyan?

Ennyi volt az egész.

Lehet, hogy a mindent lemosolygó és egyetlen kézlegyintéssel elintéző cinikusok szemében nem jelent többet, mint azt a közmondásos kivételt, mely a szabályt erősíti.

A mi szemünkben azonban, akik még mindig javíthatatlanul hiszünk az emberi jóságban, azt a fecskét szimbolizálja, amely — hogy ismét közmondással éljünk — ha egymaga társat nem is csinál, annak ígértét hozza azok számára, akik — hisznek benne.

Nehéz szólnak bele némelyek még ma, a háború ötödik esztendőjében is a különböző korlátozásokba s nem tudják elképzelni azt a hallatlan áldozatot, hogy régi, megszokott életmódjukon, étrendjükön bármilyen változtatásnak, egyszerűsítésnek.

Sok háziasszonytól halljuk még ma is például azt a panaszos kifakadást, hogy: „Töltött káposztát akartam készíteni, de — horribile dictu! — nem kaptam disznóhúst”.

Még jellemzőbb az az eset, amely az egyik péküzletben történt a múlt nap.

Sokan szorongtak az épp akkor készült, de korlátolt mennyiségben készült zsemleért, feltehetően valamennyien olyanok, akiknek az egészségi állapota nem engedi meg a mai, kissé nehéz, egységes kenyér fogyasztását. Feltevéseinkbe azonban hirtelen hiba csuszott. Az egyik vevő ugyanis szörnyű méltatlankodásba kezdett amiatt, hogy a kért mennyiségnek csak bizonyos hányadát kapta s ennyiből ő hogyan készítsen — gombócot!

A rosszalás halk moraja zúgott vé-

gig az orresiklandozóan friss kenyér-illattól átlengett helyiségen, a pék pedig, a mai hangnemtől eltérően, szokatlanul szelíden megkockáztatta a kérdést, hogy gombóc céljaira talán a kétszersült is megfelelne. Vevőnk azonban erről hallani sem akart.

Némán hallgattuk végig a párbeszédet s csak nehezen tudtuk megállni, hogy szerényen fel ne hívjuk az illető figyelmét: ha esetleg nem tudná, háború van. S erre való tekintettel kísérelje meg és — burgonyából készítsen gombócot. Higgye el, semmi baja sem lesz tőle, s — a háborúra való tekintettel — még az a bizonyos pácolt nyulgerinc sem fog miatta megsértődni.

Mert a nyúl bizonyára — tud a háborúról...

Férfi és nő ballag előttünk az elsötétített utcán. „Nem látjuk, csak halljuk őket” s társalgásukból

megállapítjuk, hogy férj és feleség.

— Azt mondd meg nekem, — mondja a nő — mi az oka annak, hogy... — s itt egy általános háborús jelenséget említ.

— Nagyon egyszerű a magyarázata! — válaszol fölényesen a férj, de csak ennyit.

— De hát mi? — sürgeti az asszony.

— Miért tőlem kérdezed? — mordul rá most türelmét veszítve a férfi, nyilván bosszankodva felesége zavarba hozó kíváncsiságán. — Kérdezd meg azoktól, akik a háborút intézik!

Délután négy óra tájban világlanyfény szűrődik ki az egyik főutcai lakás ablakából, alig egy-két nappal az új áramkorlátozási rendelkezés megjelenése után.

Fehér macskába öltözött 4-5 év körüli kislány halad el a ház előtt édesanyjával.

— Ni, — kiált fel lelkesedve — ég a villany! Meg fogják büntetni.

A magyarság és a katolicizmus elválaszthatatlanságáról beszélt Krüger Aladár a Katolikus Akció világnézeti előadásán

(Nagyvárad.) A Katolikus Akció nagyváradi szervezete kulturális szakosztályának rendezésében péntek este tartották meg az utolsó világnézeti előadást.

A premontrai gimnázium dísztermét zsúfolásig megtöltötte a közönség. A megjelent egyházi és közeleti előkelőségek élén ott láttuk Fiedler István felszentelt püspököt is.

Az előadást dr. Schriffert Béla apostoli helynök nyitotta meg. Üdvözölte az est előadóját, dr. Krüger Aladár ügyvéd, felsőházi tagot, aki régen elszakadt a pece-parti Párizstól, de most újra visszajött. Azonban emléket sem talált annak a destruktív, párizs-szellemű, kereszténytelen városnak, amely már a múlté.

Ezután Hesz Márta mély átérzéssel szavaltta el Mécis László „Egyszerű példa a varjakról” című költeményét, majd „a mi nemzetszolgálatunk” címmel tartotta meg dr. Krüger előadását.

— Dicséretessék a Jézus Krisztus — kezdte beszédét Krüger Aladár. — Huszonhárom éve először köszöntöm magyarul az Urat ebben a városban, ahova annyi emlék, oly sok mély érzés fűz. — Továbbiakban kifejtette, hogy a magyarságot a katolicizmustól elválaszthatatlannak tartja. Hiányos lenne az anyaszentegyház his-

tóriája a 28 magyar szent nélkül. Utalt a világ összes keresztény államában bevezetett déli harangszóra, mely közvetve a magyar katolicizmus diadalát ünnepli. Nehézmenyeezte a Dunamedence, Kárpátmedence és hazamegjelöléseket, holott az egyetlen és helyes szó: Magyarország.

— Teli szájjal beszélnek Bukarestben — folytatta római contiunitásról, kétes értékű hátsó gondolattal. Megállapítja, hogy Contiunitás Dáciában nem, de Pannóniában igenis van. Dáciában az egyetlen római katolikus contiunitás van. Szent Metód még Etelközben megáldotta Árpád vezért s a magyarok ezzel az áldással jöttek mai hazánkba, ahol megvívta győztes csatáikat, hogy aztán minden idők egyik leghatalmasabb szervező zsenije, Szent István megalkossa a római katolikus eszmekörre alapozva Magyarországot.

A keresztényi szeretet beolvasztotta a magyarságba a kunokat, az őrményeket, stb. Ha nem lett volna másfélszázados török uralom hazánkban, akkor ma 50 millió magyar lenne. Statisztikai adatokkal bizonyítja a katolikus magyarság életerős szaporodását, mely 40 év alatt 2 és félmilliót tett ki.

A magyar katolicizmus kulturszolgálatára is elvülhetetlen, örök érdemeket szerzett, kezdve a königsbergi töredékekben fellelt első magyar verstől, a zengetes nyelvű, magyar egyházi szellemóriás, Pázmány Pétertől, Vörösmartyn egész a legmodernebb katolikus magyar költőig, Mécis Lászlóig. Széchenyi méltatása után felveti a kérdést, hogy a románoknak, szerbeknek, cseheknek hány Nobel-díjas tudósuk volt és van. Tudtával egy sem, míg nekünk eddig ketőt is adott a Pázmány Péter tudományegyetem.

Míg az osztják, cseremik és más rokonfajok görögkeleti hitükben elvesztették fajiságukat s míg a bizánci hitre tért bolgárok a szláv tenger egy kis részére degradálódnak, addig a

Házat, birtokot, szőlőt

eladni, venni

akar, keresse fel

PRAGER ügynökséget

Teleki-utca 38. szám.

Szenzációnak kijáró érdeklődés közepette mesélte a minap egyik helyi ipari vállalat gömbölyded testalkatú alkalmazottja szaktársainak, hogy az ismert főutcai hentesnél az elmúlt szombaton disznóhúst mértek.

— Félve kérdeztem meg — mondotta — hogy kaphatnék-e egy kilót... „Akár kettőt, kettőt és jelet is” hangzott a meglepő válasz. Persze éltem is az alkalommal... De látni kellett volna, hogy a hentesből kijött, hogy megröghanták az asszonyok a vegyeskereshedéseket — hordóskáposztáért!...

— És erre maga felébredt! — jegyezte meg csöndesen egyik, szükségesítéséről ismert kollégája.

(M. F. V.)

TOMPA FERENC

Üveg-, porcellán- és háztartási cikkek

Rákóczi-ut 5. NAGYVÁRAD Telefon: 11-38.

Meisseni, Rosenthal, Herendi és más kizárólag márkás készletek és diszporcellánok, ólomkristályok. Karácsonyi, esküvői és névnap ajándékok nagy választékban

Miseruhák

cimboriumok, szentségtartók, stb.

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalata Budapest, IV. Váci-utca 41 sz. Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44. 80 éves cég.

kell! — emelte fel szavát Krüger Aladár.

Ezután örömmel emlékezett meg a katolikus Szent Lukács és a protestáns Evangéliumi Orvos Szövetség közös ankétjáról, melyen az ifjúsági szexuál problémáit tárgyalták. An-

nak a reményének adott kifejezést, hogy eljön az idő, midőn a magyarok egy Istenhez, egy hazáért, egy oltárnál imádkoznak.

— És ha eljő ez az idő, mert el kell jönnie, Magyarország újra hatalmas birodalom lesz — fejezte be nagy fi-

gyelemmel kísért beszédét dr Krüger Aladár.

Dr Schriffert apostoli kormányzó helynök megköszönte a régi debatterre emlékeztető lendületű beszédet, melyet a közönség zúgó tapsal hálált meg.

A villamos vasut megváltása

Irta: Horváth Árpád, törvényhatósági bizottsági tag

E tárgyban figyelemreméltó cikk jelent meg a minap a „Magyar Lapok”-ban dr Krüger Jenő törvényhatósági bizottsági tag ur, igen tisztelt barátom tollából. Ehhez, a városunkra nézve oly fontos ügyszó azóta senki em szót hozzá és ezért veszem a bátorságot, hogy megjegyzéseimet megtegyem.

Mint a cikkben is elmondja, ő maga volt az, aki a törvényhatóság gyűlésén indítványt nyújtott be a városi villamos vasut megváltása iránt. A cikkben tárgyilagossággal rámutat arra, hogy oly nagy horderejű dologról van szó, amelyet alaposan meg kell gondolnunk. Fejtegetései engem is gondolkodóba ejtettek. Valamikor tagja voltam a vasut igazgatóságának és így volt alkalmam a vasut ügyeit és üzemet közelebbről megismerni.

Mint Krüger dr ur írja, a város és a vasuttársaság közötti szerződés 60 évre szól. De azt hiszem, tévesen számítja ennek az időtartamnak a kezdetét 1903. évtől, mert a vasut üzembhelyezésétől számít a 60 év, ez pedig emlékezetem szerint 1906-ban történt. Ugyanezért tévesnek gondolom, hogy most már a megváltás becsértékben, ráfizetés nélkül történhetne meg, tudomásom szerint 35 évtől a 40-ik évig a becslési ár és ennek 5%-a fizetendő. Mint Krüger dr ur helyesen mondja, a becsérték pedig nem lehet kevesebb, mint a vasuttársaság által befektetett összeg.

Mint pénzügyeti vezérigazgatónak, első kérdésem, hogy jó üzlet lenne-e a vasutat most ilyen áron megvenni, amikor 22 év múlva ingyen háramlik a városra. A becsérték nem lehet kevesebb, mint a befektetett tőke, ami azt jelenti, hogy a városnak a vasutért legalább azt az árat kell fizetnie, amit a szakértő becselő bizottság majd megállapít, sőt ennek a becslési árnak még további 5%-át. S ezt az árat akkor kell érte fizetnünk, amikor a vasut már csaknem 40 éve fennáll. Ez így ránézve sem látszik éppen előnyös árnak, amely a jövőben a városra nézve jó üzleti lehetőségekkel bíztatna.

Ha a városnak volna felesleges hitelező pénze, még akkor is meggondolandó lenne, érdemes-e a pénzt a városi vasut megváltására fordítani akkor, amikor a városi vasutat 1966-ban ingyen kaphatja meg. Azt mondja erre igen tisztelt Krüger dr ur cikke, hogy akkor elhasznált, csekély értékű felszerelést kapnánk. Azt hiszem, hogy ebben Krüger dr ur téved és a vasuttársaság részéről is tévedés lenne, ha abban a hitben ringatná magát, hogy a szerződés lejártakor a vasutat elhasznált állapotban fogja átadni. Tudomásom szerint a területihasználati szerződés kimondja, hogy a társaság teljesen üzembképes, használható, jó állapotban köteles a vasutat és annak minden tartozékát a városnak ingyen és tehermentesen átadni. Ettől az azálytól

tehát eltekinthetünk annyival is inkább, mert a területihasználati szerződés szerint természetesen a társaság a szerződés tartama alatt is köteles a vasutat jókarban tartani.

Azt mondja Krüger dr ur, hogy a vállalat mindig jövedelmező volt és ha a társaság a hátralévő 20 év alatt le tudja írni az egész tőkéjét, akkor erre a város is képes lesz. Azt hiszem, itt is tévedés van, mert a vasuttársaságnak 60 év állt rendelkezésére a befektetett tőke túlnyomó részének törlesztésére, a városnak pedig úgy kell kalkulálnia és ez az üzlet reánézve csak akkor lenne rentabilis, ha a jövedelemből a hátralévő idő alatt a befektetendő tőkét is visszakapja és azonfelül is legalább akkora jövedelme maradna, amilyent más befektetésnél elérhetne. Krüger dr ur szerint a vállalat mindig jövedelmező volt. Azonban az én emlékezetem szerint az osztalékok az utolsó két évtizedben 3—5% között voltak, sőt éveken át a társaság osztalékot sem tudott fizetni.

Még sokkal hátrányosabb a városra nézve a számítás, ha számba vesszük, hogy a városnak sajnos, nincsen felesleges tőkéje, hanem a megváltáshoz szükséges összeget kölcsön kell vennie. Ilyként a vasut jövedelméből 1. a hitelező pénzintézet kamatját kell fizetnie, amely a jelenlegi viszonyok között aligha lesz alacsony; 2. a tőkét kell törlesztenie és 3. ezenfelül kellene, hogy maradjon még a város részére oly haszon, amiért érdemes ezt a transzaksiót végrehajtani.

A városi vasutnak ezidőszert konjunkturája van. — ezt mutatják a zsúfolt kocsik. Azonban közismertek ezeknek az okai is. Ma a legkisebb ügynek az elintézése, a leggyeszebb bevásárlás annyi utánjárásba kerül, hogy nem akarjuk a cipőnköt köptatni, nem becsüljük meg annyira a pénzt, amennyibe a villamosjegy kerül, stb. De lehet valószínű, hogy eljön az idő, amikor ismét a fogunkhoz verjük a garast, inkább sétálunk a szép időben és nem kell minden beszerzéshez előbb jegy után szaladgálni. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a városi vasut jelenlegi konjunkturájában a városnak is van szerény haszna. A város részére a szerződés egész tartama alatt biztosítva van egy jövedelem akkor is, ha a vasuttársaság üzlete veszteséges lenne. A vasuttársasággal fennálló szerződés szerint ugyanis a személyforgalom bruttó bevételéből illeti a várost 2 1/2% részesedés. Kérdés, hogy fennmaradna-e a város részére ekkora jövedelem, ha a vasutat most kölcsönvevett pénzen megváltaná.

Nem szabad szem előtt téveszteni, amit már előbb jeleztem, hogy az a megváltási ár elég magas lesz. — sok millió. Talán van, aki arra gondol, hogy most van itt az ideje a vasutat csökkent vásárló erejű pengővel megszerezni. Azt hiszem azonban, hogy

ez csalóka remény. A területihasználati szerződésnek azok a kikötései, amelyek szerint a becsérték nem lehet kisebb a befektetett összegnél, azt hiszem kizárnak ilyen spekulációt és alig hihető, hogy a bíróság, amely végeredményben döntene a megváltási ár kérdésében, ne lenne figyelemmel az aranykoronában befektetett értékre. Hiszen a mult világháború után is meg volt a magyar bíróság valorizációs joggyakorlata. Nem kívánok ehelyütt összegszerű találgatásba bocsátkozni, ellenben fel kell hívnom a figyelmet még egy nagy nehézségre, amely éppen a megváltási ár bizonytalanságából adódik. A város a szerződést két évre mondhatja csak fel. Ki tudja azt ma pontosan megállapítani, hogy mi lesz két év múlva, amikor a felmondás hatálya lép és a város fizetési kötelezettsége beáll. Irányadó becsérték a megváltási ár. Ki tudja ma garantálni azt, hogy az akkor szükséges összeg a város hitel formájában meg fogja kapni és milyen feltételek mellett.

Ha a városnak saját, elhelyezésre váró felesleges tőkéje lenne, akkor is éppen elég új feladat van, amelynek megvalósítására ezt a pénzt fordítani kellene. Városunk utcái sok kívánnivalót hagynak fenn; vannak városrészek, amelyek utcáit újra kell burkolni. Közvilágításunk modernizálása is sürgős feladat. Villamos központunk berendezése felújítandó.

Változások a személyszállító vonatok rendjében

A Magyar Országos Tudósító jelenti: December 6-tól, hétfőtől kezdődően a személyszállító vonatok rendjében a következő változások lépnek életbe:

A Budapest Keleti Pályaudvar—Kolozsvár—Marosvásárhely és Sepsiszentgyörgy között közlekedő gyorsvonat Budapest Keleti Pályaudvarról a változatlan 7 ó. 15 indulás mellett Marosvásárhelyre 21 ó. 20 helyett 22 ó. 10-kor, Sepsiszentgyörgyre 9 ó. 23 helyett 1 ó. 23-kor érkezik. Ugyanez irányban a Sepsiszentgyörgyről 3 ó. 15 helyett 3 ó. 09-kor, a Marosvásárhelyről 6 ó. 25-kor változatlanul induló gyorsvonat Budapest Keleti Pályaudvarra 20 ó. 20 helyett 21 ó. 15-kor érkezik.

A székely gyorsmotorvonat Sepsiszentgyörgyről 8 ó. 24 helyett 8 ó. 42-kor, Marosvásárhelyről 10 ó. 13 helyett 10 ó. 23-kor indul és Budapest Nyugati Pályaudvarra 20 ó. 32 helyett 20.50-kor érkezik.

A Budapest Nyugati Pályaudvar—Nagykároly, Marosvásárhely és Sepsiszentgyörgy között közlekedő sebes vonat Budapest Nyugati Pályaudvarról 18 ó. helyett 17 ó. 07-kor

Mielőtt

ZONGORÁT venne, eladna, vagy javíttatna, forduljon bizalommal szakemberhez.

Jámbor Antal

zongorakészítő-hangoló
Várady Zsigmond utca 31. szám
Telefon 13-05

Tudomásom szerint a villamos műveknek is kölcsönt kellene igénybe vennie a legsürgősebb beruházások céljára. Krüger dr ur cikke említ a műszaki főiskolát, amelyet meg kellene építenünk. Ugy vélem, hogy ezek a feladatok előbbrevalók, mint időelőtti megváltása egy olyan üzembnek, amely úgyszint ingyen megy át a város tulajdonába. Távol áll tőlem azt mondani, hogy a városi vasut üzeme nem hagy fenn semmi kívánnivalót. De azt hiszem, a város vezetőségének meg lehet találni a módját annak, hogy a vasuttársaságot a közlekedés jogos kívánalmainak teljesítésére szorítsa. Tárgyilagosan nem hunyhatsz szemet az előtt sem, hogy a visszacsatolás óta a magyar vezetőség igenis igyekezett a román megszállás alatt leromlott vasutat ismét jókarba helyezni. De nem kell a vasuttársaságot megkímélni attól, hogy a jövőben is, a szerződés egész tartama alatt a kívánatos befektetéseket saját terhére eszközölje és fejlessze a vasutat, hogy azt minél jobb állapotban kapjuk meg — ingyen. Holott, ha a vasutat most megváltjuk, a fejlesztéshez szükséges tőkebefektetésről is a városnak kell gondoskodnia.

A fentiek után azt hiszem, a mai bizonytalan gazdasági és világpolitikai helyzetben nem célszerű a városnak, hogy nagyarányú és súlyos terhet jelentő hitelművelet kockázatába bocsátkozzék egy olyan üzembnek a megváltása miatt, amelyet egy bizonyos idő múlva amugyis ingyen fog megkapni.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

MIKLOSNAPI ISTENTISZTELET A SZÉKESEGYHÁZBAN. A római katolikus Székesegyházban a Kormányzó Ur névnapja alkalmával hétfőn délelőtt 10 órakor hivatalos hálaadó szentmise lesz, amelyre az egyházmegyei hatóság meghívta a katonai és polgári hatóságokat is.

Féltreverik a haragot, tűz van! A lakosság vagyona, javai elpusztulnak. A veszedelem elmúltával számbaveszik, ami megmaradt. A tűzkár igen nagy és a vagyon csekély része volt biztosítva. Ez szolgáljon okulásra! A 85 éves Első Magyar Általános Biztosító Társaság helybeli főigazgatójának köszönő tüzbiztosítást. Cím: Szent László-ter 2.

A RÓM. KAT. NŐSZÖVETSEG Bihari Kerületi Központja, Pray György-utca 5. szám, telefon 26-56, nagyon kéri a m. t. olvasóházt, segítené meg valaki karitatív munkáját egy összecuszkható vaságy adományozásával.

Eljegyzés. Krajcsik Istvánnak, a Széchenyi étterem tulajdonosának leányát, Mária Magdolnát, eljegyezte Romváry István m. kir. zászlós, Békéscsaba.

A MÁRIA KONGREGÁCIÓK KÖZÖS ÜNNEPEGE. December 8-án 9 órakor az olasz-i Szentlélek plébániatemplomban közös szentmise és szentáldozás keretében fogadalm-újítást tartanak az összes kongregánisták. Az újjáépítendő Magyarországnak nemesak szociális, gazdasági berendezkedés szükséges a jövő boldogulásához, hanem lelki berendezkedés, mely fenntartója és alapja minden boldogulásnak. A kongregáció a lelkiesség iskolája, ezért korszerű és időszzerű mindenkor, ezért becsüljük, szeressük és érdeklődünk a kongregációk életműködése iránt. Legyünk ott mindnyájan.

„Szépnek lenni!“ Örök asszonyi vágy! Legyen tehát szép az alakja is. Formálódjék a mai egészséges, szabályos vonalához. Rendeljen fűzőt

Kováts Sándorné

specialistánál. Szent Gellért-u. 10. sz.
 Repülő hídán át.

HAÁSZ ALADÁR MACZALIK ALFRÉD KIÁLLÍTÁSÁN. Nagyváradi, dec. 4. Maczalik Alfréd képiállítása a közönség nagy érdeklődése mellett tart. A kiváló művész tárlatát megtekintette a kultuszminisztérium művészeti bizottsága is és Haász Aladár miniszteri osztályfőnök elismerését fejezte ki. A művésznek már több képet sikerült eladnia.

A Fehérház Bajtársi Egyesület nagyváradi fősoportjának elnöksége felkéri tagjait, hogy a Kormányzó Ur Ófömlétsége névnapján, december hó 6-án este 7 órakor a biharmegyei Vitézi Szék diszülésén megjelenni sziveskedjenek.

TILOS A BETHLEHEMES JÁTEK. A rendőrkapitányság közli, hogy közbiztonsági okokból az idén a Bethlehemes játékokat nem engedélyezik.

A KLOSZ tagjainak figyelmébe. A december hó 7-ére hirdetett, első keddi kötelező gyűlés, a Karácsonyi Vásár miatt elmarad, illetve második kedden, december 14-én tartják meg. P. Röss ekkor fogja elmondani „Boldog akarok lenni“ című előadását.

A BÉRLŐKÖZÖNSÉG SZIVES FIGYELMÉBE! A színház igazgatósága kéri igen tisztelt bérlőit, hogy a 11-ik bérlői előadástól (Bánk bán-tól) esedékes december havi bérlétrészüket a színház pénztárába befizetni sziveskedjenek. Pénztári órák: délelőtt 10-től 1-ig és délután 4 órától.

A Nemzeti Bank a hadigondozottakért. A Magyar Nemzeti Bank nagyváradi fiókja 300 P-öt juttatott a hadigondozottak karácsonyi felségélyezésére, amely adományért ezúton is hálás köszönetet mondunk Fejér Ernőnek, a Nemzeti Bank szociális gondolkozású főnökének.

DOKTORRAAVATÁS. Ifj. Bozsódi János szigorló orvost, dr. Bozsódi János nagyváradi ügyvéd fiát f. hó 4-én avatták a kolozsvári egyetemen orvosdoktorrá.

Adomány a hadbavonultak hozzátartozói részére. Berényi Ödön nagyváradi textilkereskedő, mint minden hónapban, decemberben is 30 pengőt ajánlott fel szerkesztőségünkön keresztül a hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésére. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

BUTORT színeset MEZEI-től
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha ajándékok
 Szabadság-utca 12. (Szacsay-utca 48.)

Hitler üdvözlő távirata Franconak. Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelentti: A Führer főhadiszállásáról jelentik: A Führer Franco spanyol államfőnek december 4-iki születésnapja alkalmából szerencsekívánó táviratot küldött.

Ünnepi istentisztelet az evangélikus templomban. Kormányzó Urunk nevenapja alkalmából december 6-án, hétfőn délelőtt 10 órai kezdettel a nagyváradi evangélikus templomban (Gróf Csáky István-utca 26) ünnepi istentisztelet lesz, amelyre ezúton is meghívjuk a polgári és katonai hatóságokat, valamint egyházunk minden tagját és az érdeklődőket.

A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok, mint a Kereskedők Országos Egyesületének törzstagja, felkéri a nagyváradi kereskedőket, hogy nyilvtárusítási üzlettel, a kereskedők egyhangúlag hozott határozata értelmében, Országgyűrápító Kormányzó Urunk névnapjának december 6-ának délutánján tartsák zárva.

A Nagyváradi Állatvédő Egyesület kérelme. A zord, téli idő beálltával kérelemmel fordul az Állatvédő Egyesület a nagyváradi iparvállalatokhoz, valamint a kert- és szőlőtulajdonosokhoz. Az Egyesület a város több pontján madáretetőket helyeztet el, úgy mint a múltban is, hogy az itt telelő, hasznos énekes madaraink eleséshez jussanak a hideg, téli időben is. Ezen egyesületi madáretetőket az egyesület tagjai látják el eleséggel. Hogy minél több helyen jussanak eleséshez a madarak, azzal a kérelemmel fordul az Állatvédő Egyesület a nagyobb iparvállalatokhoz és kert- és szőlőtulajdonosokhoz, hogy telepeiken, illetve kertjükben, szőlőjükben helyezzenek el madáretetőket s a tél tartama alatt gondoskodjanak a madarak etetéséről. Minden házi hulladék felhasználható az etetésre, csak kenyérhulladék nem, mert az káros és ártalmas a madarak táplálására. Isten énekes madarai megérdemlik, hogy a tél folyamán gondoskodjunk etetésükről.

KORONA Filmszínház

VIG. P. U.

A szovjet titkos működésének leleplezése.

A legidősebb film

BUTOROKBÓL ma is nagy választék ARTA butorfüzet, Pannonia épület, Bethlen István-utca 2.

Esküvő Man Olympia Gabriella, Man Kornél érmihályfalvai gyógyszerértulajdonos és felsőörri Hegedűs Erzsébet leánya és dr. Steffler György érsekújvári kir. ügyész, Steffler Lajos soproni kir. törvényszéki elnök és Weidlich Erzsébet fia, folyó hó 5-én déli fél 1 órakor tartják esküvőjüket a nagyváradi római katolikus székesegyházban, melyre ismerőseiket és jóbarátaikat ezúttal meghívják. (Minden külön értesítés helyett.)

Hivatalos munkaszünet a pénzügyigazgatóságnál és a kir. adóhivatalnál. A Kormányzó Ur Ófömlétsége névnapja, valamint a december 5 és 8-iki ünnepek miatt a pénzügyminisztérium a pénzügyi hivatalokba 5-iktől 8-ikáig bezárólag füzeti szünetet rendelt el. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a pénzügyigazgatóságnál, a kir. adóhivatalban és a forgalmi adóhivatalban december 5, 6, 7 és 8-án teljes munkaszünet lesz. A jelzett napokon ügyeletes szolgálatot sem tartanak.

Hósihalált halt Hubert szász-góthai Koburg herceg. Stockholmból jelentik: (MTI) Mint Berlinből jelentik, Hubert szász-góthai Koburg herceg, Gusztáv Adolf svéd trónörökös feleségének testvére hósi halált halt.

MEGHOSSZABBITOTTÁK BALÁZS ÁRPÁD kiállítását az Ujságíró Otthonban. Nagyváradi, dec. 4. Balázs Árpád festőművész az egyre fokozódó érdeklődésre való tekintettel meghosszabbította az Ujságíró Otthonban rendezett képiállításának időtartamát. A tárlatot, amelyről a kultuszminisztérium művészeti bizottságának tagjai is elismeréssel nyilatkoztak, december 8-ig lehet megtekinteni.

Iparos hírek. A vas- és fémpari szakosztály elnöksége felhívja azon tagjai figyelmét, akik november hó 14-ig horganylemez kiutalásukat Várakozó és Hant nagyváradi vaskereskedőnél leadták azok horganylemezüket folyó hó 7-ig átvehetik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Egy szülő a sok közül. Nem egészen világos a levele. Így nem értjük, miért jelentene naponta-félórát külön utat az iskolágyermek számára az, hogy a mindennapi reggeli tornán részt vesznek. Azért nem tudjuk összemérni az ezzel kapcsolatban mutatkozó hátrányt azzal az előnnyel, amit a tanulóifjúság reggeli tornája jelent. Bármilyen legyen is azonban az Ön gyermekének helyzete s bármily nagy is a cipőhiány, azt hisszük, a kötelező reggeli tornának az iskolában való bevezetését nem lehet kifogásolni, sőt ellenkezőleg véleményünk kell tekinteni azt, aminek a szülőnek, aki gyermeke szellemi fejlődését éppúgy szem előtt tartja, mint a testit, minden körülmények között ragaszkodnia kell. Az iskolai év megrövidülése miatt bekövetkező szellemi munka-többletet is jobban elbirja a gyermek, ha a testedzést sem hanyagolja el.

F. I. honvéd, hadikórház. Leírásában van néhány jellemző megfigyelés, de sem maguk az élmények nem elég érdekesek, sem megírásuk nincs azon a színvonalon, hogy közölni lehetne cikkét.

Névtelen. Az álkeresztények elleni kifakadásával egyetértünk, de még rokonszenvesebb volna levele, ha nevének benne a gyermekets ezenfelül azt is elárulná, hogy kit tiszteljük a bátor nekirohanás tettesében.

Régi olvasó és hű tisztelő. Főszerkesztőnknek írt levelére a következőkben válaszolunk. Összehasonlító megfigyelései egészen biztosan tévesek. Elhíheti, hogy mi nap-nap mellett teszünk összehasonlításokat s azok az esetek túlnyomó részében a mi javunkra ütnek ki. A marosvásárhelyi perrel kapcsolatban könnyű lett volna megjegyzéseket tenni a főmágnavádó pesti ügyvédjének szavaira, de vajjon célszerű-e ellentéteket szítani egy ilyen hivatalból elfogult és kétségtelenül nem is őszinte megnyilatkozás taglalásával? Nem politikai vélemény-nyilvánítás volt ez, hanem egy ügyvédnek ügyfele érdekében kifejtett kötelességszerű tevékenysége, amivel szemben védkezni szükségtelen. A nagy per főmágnavádójának személyével foglalkozni, a közönséget tőle óva inteni a dolgok alapos ismerete mellett sem volna tanácsos, mert ez újabb sajtópernek képezhetné anyagát, amiért felelőséget vállalni többek között súlyos anyagi kockázattal járna. Hiszen láthatja Ön, hogy a per valódi tanak egész seregét volt kénytelen felvonultatni a siker biztosítása céljából. Feltűnő, hogy ön hósi kiállításra szólítja fel lapunk volt bukaresti szerkesztőjét, ugyanakkor, amikor Ön még azt a minimális veszélyt sem vállalja, hogy főszerkesztőnkhez intézett levelét aláírásalassa el. Mások harcoltatása lehet néha okos, sőt üdvös is, de ugyanakkor a névtelenség biztos fedezékében ülni mégis talán — túlvatos.

NYILTÉR

Alulírott Rollinger Árpád kereskedő, váradszöllősi Velence-utca 5. sz. a. lakos 1942. évi május hó 27. napján Katona Sándor váradszöllősi lakos ellen fegyelmi feljelentést tettem, mely feljelentésemben az alábbiak foglaltattak benne:

I. Katona Sándor az 1918-1919. évi kommunizmus alatt tagja volt a váradszöllősi kommunista tanácsnak és a párt exponált propagandistája volt.

II. Katona Sándor a román megszállás alatt is tagja volt a váradszöllősi titkos kommunista pártnak és a „Szikra“ című újságot terjesztette, árulta és propagálta a község lakosai között.

III. 1940. évtől kezdődőleg minden hivatalos irat és bizonyítvány kiadását részemre indokolatlanul megtagadta. Mind ezt azért tette, mert mint konkurrens kereskedő bosszút akart állani rajtam és lehetetlenné akart tenni a községben. Alandó hamis feljelentéseket tesz ellenem és annyira vitte a dolgot a hatóságok félrevezetésével, hogy rádiómat is minden ok nélkül elvették, amit azonban később visszakaptam.

IV. Katona Sándor a közellátás terén sok és állandó visszaélést követ el az elosztásnál, amiért a községi tanács és az egész község elégedetlen vele.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy a fentebbi pontokból álló feljelentésemet téves információk alapján tettem, azok valótlanágáról magam is meggyőződtem, miért is Katona Sándor úrtól ezennel bocsánatot kérek és beleegyezem ezen nyilatkozatom hírlapi közzétételébe is.

Kelt Nagyváradon, 1943. december hó 1-én.

Rollinger Árpád sk.

Keresztény összetartás

K
e
r
e
s
z
t
é
n
y
e
k

K
e
r
e
s
z
t
é
n
y
t
ő
l

Riskó Béla

Uri és női divatüzlete
Rákóczi-út 6.

Ács Tibor

órás és ékszerész
Széchenyi-tér 6 szám

„Textilia“

kézimunka, textil, kötöttáru
Rákóczi-út 31 — Tel. 27-25

„Eszté“

kalapszalón

Rákóczi és Széchenyi sarok

Major György

fényképészeti műterme
szaküzlete és amatőr
laboratóriuma

Rákóczi-út 13 sz. — Telefon 28-42.

Hunyadi József

könyv-, papir-, zeneműkereskedő
Rákóczi-út 2. Telefon 14-58

Jakab László

Fegyver-, sport- és játék-
áru kereskedés
Rákóczi-út 4 szám

Tiszay János

órás és ékszerész
Rákóczi-út 6.

Tampa Ferenc

üveg, porcellán és
háztartási cikkek

Rákóczi-út 5. Tel. 11-38

Alapítva 1890
Smutzler János

órás mester
Rákóczi-út 18.

Polgár

könyv- és papírüzlet
Rákóczi út 18. szám.

Hoffmann András

szövet és bélésáru kereskedés
Rákóczi-út 2. Telefon 13-19

Korbucz Béla

cukorka-, déligyümölcs-
kereskedés
Rákóczi-út 17. — Telefon: 18-41.

Szilágyi László

illatszertár
Széchenyi-tér sarok

Zámba Sándorné

textilkereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-út 6. szám

Toncz András

cukrász mester
Rákóczi-út 25 sz.

Tóth István

úridivatszabóság
Rákóczi-út 22 szám

Balla István

cipőkereskedő
Rákóczi-út 3. Tel. 15-39

Viktor

órás, ékszerész
Rákóczi-út 3 sz.

Ungi Gyula

szűcsmester
Rákóczi-út 31 Tel. 13-47

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.
Mindenféle nyomtatvá-
nyokat izlésesen készít.

Karácsonyi vásár

december 5, 6, 7 és 8-án

a Katolikus Körben. Rendezik a **Lorántffy Zsuzsanna**
Egyesület és a **Szent Monika Közösség**

vásároljanak!

Egy kabáton fordul...

Az ének is azt mondja: „Az egyiknek sikerül...”

Az egyik embernek sikerül az életben, kiküzdenie azt, amire szüksége van, a másiknak nem. Mi hiszünk a Gondviselésben és hisszük, hogy ez nem véletlen. De tudjuk azt is, hogy sáfárkodásunkról egyszer majd számot kell adnunk. Hogy ez a számadás egykor könnyebb legyen, kérjük szeretettel azokat, akik egy férfikabátot és cipőt tudnának feleslegessé tenni, tegyék meg azt.

Egy embert családotól mentenek meg. Egy embert, ki volt, mint mi: jócsaládból, diplomás, de akit a nyomor el akar nyelni. Talán az én, te, ő hibájából. Egy kabát, egy cipő megmenthetné!

Akinek füle van a hallásra, hallja meg és meg ne keményítsétek szíveteket! Római Katolikus Nőszövetség. Pray György u. 5. Telefonszám: 26—56.

Csütörtökön, december 9-én szabadegyetemi előadás

Előadó dr. Vasady Béla
debreceni egyetemi tanár

A Szabadegyetem I. félévi előadássorozatában december hó 9-én, csütörtökön délután 5 órai kezdettel dr. Vasady Béla, a debreceni Tiszta István Tudományegyetem ny. r. tanára, a Református Hittudományi Kar dékánja tart előadást *Nemzetünk küldetése* címen. Előadásának vázlatát lapunk következő számában közöljük. Dr. Vasady Béla professzor fia Vasady Lajos tanügyi főtanácsosnak, ki a román megszállásig Bihar vármegye és Nagyvárad város királyi tanfelügyelője volt. Vasady Béla professzor diákéveit Nagyváradon töltötte, a helybeli premontrei gimnáziumnak volt tanulója, így kortársai és városunk értelmisége között nagy az érdeklődés előadása iránt. A Szabadegyetem színhelye változatlanul a városháza díszterme.

Megkezdődött a dec. első felére esedékes zsirjegyek beváltása

Tudomására hozom a város közönségének, hogy a december hó I. felére esedékes zsirjegyszelvények beváltása folyó hó 3-án a város egész területén kezdetét veszi.

A zsirjegyekre ez alkalommal szelvényként 20 dkgr. zsiradékot szolgáltatnak ki: zsirt, margarint, vagy vegyesen zsirt és margarint, amint azt az illető húsiparos fehérárú készlete megengedi.

December 1. napja után november havi, vagy régebbi zsirjegyek bá nem válthatók, mert ezeket a közfelügyelési hivatal sem fogadja el elszámolásra a húsiparosoktól.

Az ácsorgás és tolongás felesleges, mert mindenki adagja biztosítva van.

Nagyvárad, 1943. december 3.

Dr. Soós s. k. polgármester.

Antal Áron kitüntetése

A Budapesti Közlöny egyik számában olvassuk, hogy a csikszeredai Segítő Mária főgimnázium érdemdús tanára, Antal Áron nyugalmabonulása alkalmával legfelsőbb helytől a gimnáziumi igazgatói és tanügyi főtanácsosi címet kapta.

Nem mehetünk el szónéklül Antal Áron kitüntetése mellett, mert különösen a román megszállás alatt az erdélyi magyar katolikus tanügyi és írói életben kiváló szerepet viselt s a közoktatásügy sokat köszönhet neki.

Mint nevelő és tanár közszeretében állott mind tanártársai, mind növendékei előtt hosszú évtizedek alatt. Egész nemzedék került ki keze alól, s ma is sok szeretettel emlékezik vissza volt tanítványai, akik között szerepel Erdély nagy püspöke: Márton Áron is. Megható volt, amikor a csikszeredai főgimnáziumban mint püspök először tett látogatása alkalmával a volt tanár: Antal Áron üdvözli püspökét. Nagy türelemmel és szeretettel üdvözölte a székely ifjúság tudományszomjas, de márvány-

kemény lelkébe a tudomány magvait és ez az ifjúság igen sok kinevet kapott évtizedek alatt a latin, magyar, történelem tudományaiból tőle.

Mint írónak is neve van. Számos novelláját és regényét közölték folyóiratok, de jelent meg önálló munkája is. Egyik regénye: *A török diák* leg híresebb irodalmi műve, amely „A Jó Barát” című ifjúsági folyóiratban látott napvilágot. Az igazi magyaros gondolkodás és nyelv jellemzi; gördülékony stílusát székely tárgyú műveiben teszi közkinccsé. A Pázmány Péter írói és tudományos Társaság tagja.

Egykori bajtársai a világháborúból szeretettel emlékeznek vissza főhadnagyokra s emlegetik kiváló tetteit. Sok és magas kitüntetés tulajdonosa. Ezért mindjárt a visszacsatolás után vitézzé is avatták. Ma a csikmegyei vitézi szék kapitánya.

Az erdélyi magyar sajtó kitüntetése alkalmával szívből gratulál és nyugalmabonulása alkalmával hosszú és termékeny írói munkálkodást kíván vitéz Antal Áronnak!

Biztatásul**a „karácsonyi angyaloknak”**

Még csak harmadikát irunk, amikor e sorokat gépelem, de a karácsonyi gondok már jóval december hónap előtt töprengésre késztették amugy is elővett fejemet. Nem könnyű dolog karácsonyi angyalnak lenni 1943-ban. Kitalálni, hogy azoknak, akik körülöttünk élnek, akik a mieink, kinek mi lenne jó, kedves meglepetés a karácsonyfa alatt. De talán még nehezebb dolog meg is szerezni, amit kiesztünk. Anyaghiány minden vonalon. Nehéz akadály, melyet azonban találekony szeretettel talán mégis-mégis le lehet győzni, ha valaki nagyon komolyan veszi a karácsonyi angyal szerepét.

S lám, mintha a sors is segítgemre sietne. Nemesak nekem, hanem mind azoknak, akiknek hasonló gondoktól nehéz a fejük ily karácsony előtt. Holnap, vasárnap 10 órakor Dr. Hlatky Endréné megnyitja a Kat. Körben a Karácsonyi Vásárt, melyet az idén is annyi szeretettel, lelkes-

déssel és találekonyssággal rendeznek meg a Lőrántffy Zsuzsanna Egylet és a Sz. Monika Közösség buzgó aszszonyai.

Alkalmam volt bepillantani az előkészület munkáiba s láttam, hogy a háborus nehézségek ellenére is, ami szép, kedves, értékes és hasznos holmi csak van, azt mind-mind igyekeztek biztosítani a vásár részére.

Külön élménynek ígérkezik a KLOSZ-leányok könyvsátra, melyben kedvükre válogathatnak majd a könyvtárak s azok, akiknek ilyen-nemű szükségleteik vannak.

Nem kell félniök tehát a „karácsonyi angyaloknak”, tudnak még 1943 karácsonyán is örömet szerezni. Csak kukkantsanak be december 5., 6., 7., vagy 8-án a Karácsonyi Vásárba, biztosan találhatnak olyasmil, amivel kedves meglepetést szerezhetnek övéiknek!

HESZ MARTA.

Mezőgazdasági szakalliszteket nevez ki a földművelésügyi miniszter

A Budapesti Közlöny november 21-iki számában a m. kir. földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági termelési szakalliszti létszámába, a legközelebbi kinevezési lehetőséggel, vidéki és budapesti állomáshellyel, szakalliszti állásokra pályázatot hirdet.

A betöltésre kerülő szakalliszti állásokra az nevezhető ki, aki a hatvani m. kir. Növénytermesztési és Növénynevelési Szakallisztképző Tanfolyamot sikerrel elvégezte. Kellő számú ilyen pályázói hiányában kinevezhető az is, akinek me-

zőgazdasági szakiskolai végzettsége van, vagy már az állami növénynevelési telepek szolgálatába állott, 30. életévét még nem töltötte be, keresztény származású magyar állampolgár, legalább 2 éves külső gazdasági gyakorlattal rendelkezik és katonakötelezettségének eleget tett.

Az állások betöltésénél az igazolványos altiszteknek, vitézeknek, tűzharcosoknak, hadirokkantoknak elsőszéki igényük van.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

Árverési hirdetmény

Alulírott város végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1943. december hó 10. napján, a másodikat 1943. december 18-án a városi közzraktárban (Szeptember 6-utca 2. sz.) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.

4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. november 24.

LITERÁTI JANOS,
végrehajtó.

SZINHÁZ

Színházi iroda közleményei

Az „Utód” szombaton este háromnegyed 7 órakor

Mikulás előadások gyermekek részére — tekintettel a megnyilvánult nagy érdeklődésre — vasárnap délután 11 órakor és hétfőn délután egyneked 4 órakor lesznek. Szenzációs műsor! Felkérnek a társulat kedvenceit! Sok móka, vidámság és kacagás! Jegyek elővételben már válthatók. „Ölcső helyárrak”! A színház igazgatósága kéri a n. é. közönséget, hogy gyermekeik részére küldendő csomagokat névvel és nézőtéri hely megjelölésével lássák el és úgy adják át a színházi pénztárban.

Vasárnap délután egyneked 4 órakor ölcső helyárrakkal a legmulatságosabb operett. A két kapitány, vasárnap este pedig az idény nagy slágere, a Fekete Péter rendes helyárrakkal kerül színre.

Díszelőadás keretében Főmeltósági Kormányzó Urunk névnapjának megünneplésére hétfőn este háromneked 7 órai kezdettel Kötőna József: *Bánk bán* című történelmi drámája kerül színre. A „Bánk bán” hétfőn bemutató bérletben, kedden este A-bérletben megy.

HETI MŰSOR:

Szombat este háromneked 7 órakor: *Az utód.*

Vasárnap délután 11 órakor: *Gyermekek Mikulás matiné.*

Vasárnap délután egyneked 4 órakor: *A két kapitány.*

Vasárnap este háromneked 7 órakor: *Fekete Péter.*

Hétfőn délután egyneked 4 órakor: *Gyermekek Mikulás délután.*

Hétfőn este háromneked 7 órakor: *Bánk bán*, bemutató bérlet. 11.

Kedden este háromneked 7 órakor: *Bánk bán*, A-bérlet 11.

GYAPJU szövetek, pulloverek, harisnyák

IVÁN POSTÓHÁZBAN
Kossuth Lajos utca 352
(Sas-palota)

Kiutalják az üzemi alkalmazottak karácsonyi segélyét

(Nagyvárad.) Az üzemi alkalmazottak küldöttségleg kérték a polgármestertől karácsonyi segélyeik kiutalását. A polgármester úgy intézkedett, hogy a jövő hét elején a legkisebb alkalmazottak segélyeinek kiutalását kezdik meg s utoljára a főtisztviselők segélyeit utalják ki úgy, hogy december 15-ig az egész kiutalás befejezést nyerjen.

Daloserőtekezet

A Magyarországi Dalosegyesületek Országos Szövetsége társelnöke, **Dunay Jenő** kormányfőtanácsos 1943. december 5-én, vasárnap déli 12 órakor a nagyváradai és környéki dalosegyesületek vezetőivel megbeszélést tart a megyei népművelési titkári hivatalban. (Nagyvárad, Hitler-utca 15. fsz. 2.) A dalosegyesületek vezetőit (elnök, alelnök, karnagy) ezúton hívják meg a megbeszélésre **Vidor József** és **Tarkó Lajos** népművelési titkárok.

SPORT

Csak a mérkőzés előtt dől el a NAC összeállítása

A hét folyamán könnyebb edzésre fogta fajt Rónay mester. Sok szó esett a csapat legutóbbi gyengébb szerepléséről s ez tette szükségessé, hogy az izgalmas bajnoki hajrá előtt fokozott erőnléttel szállhasson harcba a csapat. Pénteken délután leveztető erőnléti edzést tartottak a zöld-fehérek s a mozgásból ítélve, meg lehetett állapítani, hogy semmi hiba nincs a csapat erőnléte és gyorsasága körül. Edzés után beszélgettünk Rónay Ferenc edzővel, aki ezeket mondta a Kispest elleni előkészületekről:

— A heti edzési programunk valójában erősebb volt, mint máskor, mert a jövő héten három mérkőzést játszik a csapat. Most vasárnap a Kispest jön hozzánk, szerdán a Ferencváros lát beünneket vendégül és a jövő vasárnap a DiMÁVAG-gal ugyancsak idehaza zárjuk le az őszi fordulót. Meg vagyok a fiúk edzési teljesítményével elégedve s különösen örömmre szolgált, hogy tegnap délután, a rossz idő ellenére is, minden játékos megjelent és a legnagyobb odaadással végezték a különböző fel-

adatokat. Ez biztató jel a még hátralévő mérkőzésekre

A csapat összeállításáról is érdeklődtünk Rónay mesterrel: A csapatot csak közvetlen a mérkőzés előtt fogom összeállítani a következő keretből: Vécsey, Mészáros, Ónody, Szegedi, Juhász, Deményi, Lóránt, Perényi, Kovács II., Barna Sárvári, Bedola, Tóth III.

A tizenharmadik fordulóban azonban az a szerencse, hogy ha valaki veszteni fog, akkor valakinek nyerni is kell és lehet, hogy egyes csapatoknak éppen a 13. forduló fogja meghozni a szerencséjét. A bajnok táblázaton egyébként nagy fordulás is lehet vasárnap, hiszen a kieső Újvidéket és a 7. helyen tanyázó Ferencvárost csak egyetlen pont választja el s így a sorrend teljesen felborulhat a táblázaton. Egyedül csak a NAC-ot nem érheti ilyen baleset 6 pont előnyével.

RÁDIÓ

VASARNAP, DECEMBER 5.
Budapest I.

- 7.30 Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összefoglaló beszéd.
- 9.00 Református ifjúsági istentisztelet a budapesti új református gimnázium disztermből. Igét hirdet Ravasz László dr. püspök.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szt. István bazilikából. A szentbeszédet műse közben Mihalovics Zsigmond dr. pápai prelátnak mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Igét hirdet Wolf Lajos budapesti lelkész.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Budapesti Hangversenyzenekar.
- 13.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
- 14.00 Művészfilmek.
- 15.00 A Magyar Szövetkezeti Liga női tagozatának díszülete. A közvetítést a sátoraljzajhelyi Vigadó-ból vezeti Budinszky Sándor. Majd: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
- 15.45 Magyar nóták.
- 15.10 Legkedvesebb verseim. Elmondja Somogyi Erzsébet.
- 16.55 Hírek.
- 17.00 Hangulat és ritmus.
- 17.40 Dr. Dohlhoff Lili riportja.
- 18.00 Budapesti Székesfővárosi Vitézi Széke, névünnepe alkalmából köszönti a Főméltóságú Kormányzó Urat. Közvetítés a Gellért-szálló nagycsarnokából.
- 19.20 Lászlóffy Margit és Stefániai Imre kétzongorán játszik.

- 19.00 Száz piros rózsá.
  - 20.25 Papp Viktor előadása.
  - 20.35 Mi van a rádió Mikulásának puttonyában.
- Budapest II.
- 9.00 Jó reggelt.
  - 12.15 A Budapesti Hangversenyzenekar.
  - 15.00 Horváth Jenő táncgyűjtése.
  - 16.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenye.
  - 18.05 Diszeloadás. A Magyar Nemzeti Diákszövetség kötelekébe tartozó Magyar Egyetemi és Főiskolai Ifjúság ünnepi estje a Főméltóságú Kormányzó Ur tiszteletére.
  - 21.30 Kresz Géza kamaragyűjtése.

HÉTFŐ, DECEMBER 6.
Budapest I.

- 6.00 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.45 Zenés ébresztő a Főméltóságú Kormányzó Ur névünnepe. Beszel Hevesy Zoltán.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 8.30 A Légierők fúvószenekara és ének-kara.
- 9.00 Délelőtti zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Géczy Barnabás zenekara.
- 11.40 Radomszky Mihály dr. előadása.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Johann Strauss műveiből.
- 15.00 Délutáni muzsika.
- 15.35 Vitéz Garamszeghy Sándor verseket mond.
- 16.20 Szalonötös.
- 17.00 Magyarország Főméltóságú Kor-

- mányzóját névünnepe alkalmából köszönti vitéz Náray Antal ny. vezérőrnagy, a Rádió elnöke.
  - 17.15 Díszmenet jobbra.
  - 18.00 Hámory Imre magyar nótákat énekel. Kiséri Oláh Kálmár cigányzenekara.
  - 19.00 Kertész Róbert előadása.
  - 19.20 Szárnyaló Puccini-dallamok
  - 19.45 Vers, próza az Adriáról
  - 20.10 Lehár-melódiák
  - 21.25 Bura Sándor cigányzenekara.
  - 22.40 Tessék választani.
- Budapest II.
- 19.0 Német nyelvoktatás.
  - 19.30 Thurzó Gábor előadása.
  - 21.45 Egy óra könnyű zene.

KEDD, DECEMBER 7.
Budapest I.

- 10.15 Délelőtti muzsika.
- 10.15 A székesfővárosi tűzoltózenekar.
- 11.15 Horváthné Veöreös Julia zongorázik.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 Szórakoztató zene.

- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
  - 14.00 Horváth Dudás József cigányzenekara.
  - 15.00 Rendőrzezenekar.
  - 15.30 Ilyefalvi Rákosi Zoltán előadása.
  - 16.15 Bábjáték.
  - 17.00 Dalok, hangulatok.
  - 17.30 A lira él.
  - 17.50 Paksy Jenő és Gaál Imre kétzongorás magyarnótákat játszik.
  - 18.05 Baskai Ernő dr. előadása.
  - 18.25 A Székesfővárosi MAV Dal- és Zeneegyesület férfikara.
  - 19.00 Budapesti Hangversenyzenekar.
  - 20.00 A finn háború ötödik évéről beszél Barabás Endre.
  - 21.05 Négy szemközt a könyvtárszobában Voinovich Gézával.
  - 21.15 Német filmzene.
  - 22.40 Magyar melódiák.
  - 23.15 Halk melódiák.
- Budapest II.
- 19.00 Mezőgazdasági félóra.
  - 19.30 Roosz Emil szaloneyüttese.
  - 20.05 Séta a szilágysomlyói vásáran.

APROHÍRDETÉSEK

Adás-vétel

- Télikabát ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910
- Kombinált szoba, konyha, rekamier eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 725
- Meteorokályha 76-os és kis dinamó eladó. Dankó Pista-u. 6. 171
- Eladó egy nagyobbn szénkályha. Bosnyák-u. 2. 179
- Eladó 3 darab kisebb perzsaszőnyeg. Mezey Mihály-u. 6. ajtó 10. 177
- Kombinált diófa butor kétszemélyes rekamierrel eladó. Hegyessy Márton-u. 4.
- Ócska diványokat és kárpitos rugót veszek. Földi, Teleki-u. 16. 175
- Eladó komplett hálószoba, egy férfi és női fekete télikabát. Pécsy fotóüzlet, Rákóczi-ut 6. 190
- Télikabát fekete, férfinek jókarban eladó. Beöthy Ödön-utca 25. I. emelet 4.
- Vasúttól 50-60 literest megvételre keresek. Ajánlatot „Kifogástalan” jellegre a kiadóba kérek. 188
- Férfi lengyel bunda, prima bárny prémium, kívül szövettel, középtermetre eladó. Cim a kiadóban. 187
- Szép hibátlan sziliszkin bunda eladó. Hattyú-u. 47. 186
- Angoraszórt, gubancot, bármilyen mennyiséget veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. 185

Különféle

- Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313
- 51/2%-os kölcsönt 5 évi törlesztéssel folyósít a Nagyvárad Nepszövetségi Hitelszövetkezet, Nagy Sándor-u. 5. szám. 153
- Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 65

Ha szereti az otthonát, ne hagyja megáznani a csaját, Lukácsal csináltassa meg eszerépkályháját
Lukács Lajos
 kályhás mester
 Török Ignác u. 70

- Ingatlanadásvételi és kölcsönközvetítő iroda, Teleki-u. 2. Jelinek. Irodai órák kilenc-től kettőig. 191
- Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kiss Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 131
- Cipészembe betársulnék 3000 P-vel. Címeket „Cipész” jellegre a kiadóba kérek. 474

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdzsek és kézcicokrok. Ezüst- és aranylakodalmaakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-liget sportpályánál.)

Kölcsön 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen Hitelszövetkezetnél. Bethlen István-u. 6. kapható. 129

Állást nyee

- Vasár- és ünnepnapokra, 2 hónapi időre, helyettes kántort (bárki jelentkezik, aki orgonálni és énekelni vezetni tud) keres a váradszöllősi plébánia. 181
- Fiatlabb jól főző mindenek azonnal felvétetik. Andrassy Gyula-utca 47. 168
- 16-18 éves ifjakat keres Dreher-Hagenmacher Sörgyár. Jelentkezni lehet a váradszöllősi telepen 10-12 óra között. 169
- Azonnalra keresek szakácsnét keresztény urhához. Cim a kiadóban. 173
- Órásségédet, precíz munkarőt azonnali belépésre felveszek. Haslinger, Rákóczi-ut 8. 166
- Erős kifutófiút azonnalra felveszek. Árpád vezér-út 112. pékség. 175
- Lóhoz értő kocsis, szállító munkások, könnyű munkához munkás leányok felvételnek. Roxin szállító, Rákóczi-út. 183
- Jómegjelenésű fiatal öskeresztény kiszolgálókisasszonyokat felvesz Cziller Áruháza. 182
- Mosónőt, szobaleányt hosszabb gyakorlattal, 180 pengő fizetéssel keres Park szálló. 180

Állást keres

- Komoly házvezető állást keres. Cim: Eled, Romai Katolikus Plébánia. 186
- Képesített kertész, nagy gyakorlattal állást keres. Toronyi János, Berettyó-szentmárton. 184
- Keresztény tisztviselő, több évi irodai gyakorlattal állást keres január el-sejére. Cimeket a kiadóba kér. 159

Oktatás

Szabó Ferenc GYORSIRÓ. 48 GÉPIRÓISKOLAJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941-42.) Vidékieknek vasutj kedvezmény. Telefon: 29-78.

Kiadótulajdonos: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.T.

A szerkesztője: **Dr. Paál Árpád** (főszerkesztő) **Dr. Virág Jeromos** (igazgatója)

Készült a Szent László-nyomda r. l. körforgógépén Nagyvárad, Szilágyi Dózsa-utca 8. szám